

ДОДАТОК
ДО ОНЛАЙН-КУРСУ
«ВСЕ ПРО ПДВ»

Лекція 1

ПДВ- реєстрація

Зміст

Урок 1. ПДВ-реєстрація: право та обов'язок	3
Урок 2. Процедура ПДВ-реєстрації	15
Урок 3. Наслідки нереєстрації платником ПДВ	24
Урок 4. ПДВ-реєстрація і єдиний податок	30
Урок 5. Анулювання ПДВ-реєстрації	39
Урок 6. Наслідки анулювання ПДВ-реєстрації	50

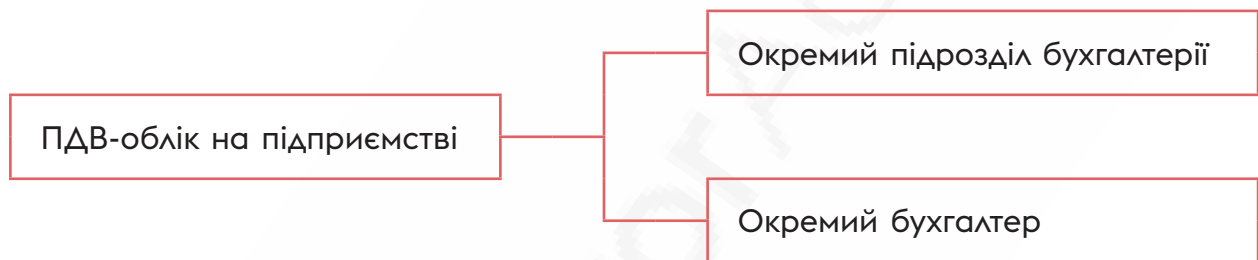
Урок 1. ПДВ-реєстрація: право та обов'язок

Податок на додану вартість — непрямий податок, який нараховується та сплачується відповідно до норм розд. V ПКУ

П.п. 14.1.178 ПКУ

Вітаю, колеги!

Податок на додану вартість — один із найбільш всеохоплюючих і найзаплутаніших податків. Джерелом його сплати здебільшого є гаманці пересічних громадян. Однак вони цим не переймаються, адже не вдивляються в чеки.

Давайте розглянемо структуру цього податку з точки зору бухгалтера. До речі, ПДВ є настільки важливим податком, що для його обліку підприємства створюють у бухгалтерії окремий підрозділ або ж покладають обов'язки на окремого бухгалтера. Саме таким бухгалтерам і потрібен цей курс.

Розглянемо:
— правила,
— вимоги,
— умови реєстрації платником ПДВ

У першій лекції курсу розглянемо правила, вимоги та умови реєстрації платником ПДВ.

КОЛО ПДВ-ПЛАТНИКІВ

Платники ПДВ — особи, які отримали цей статус:

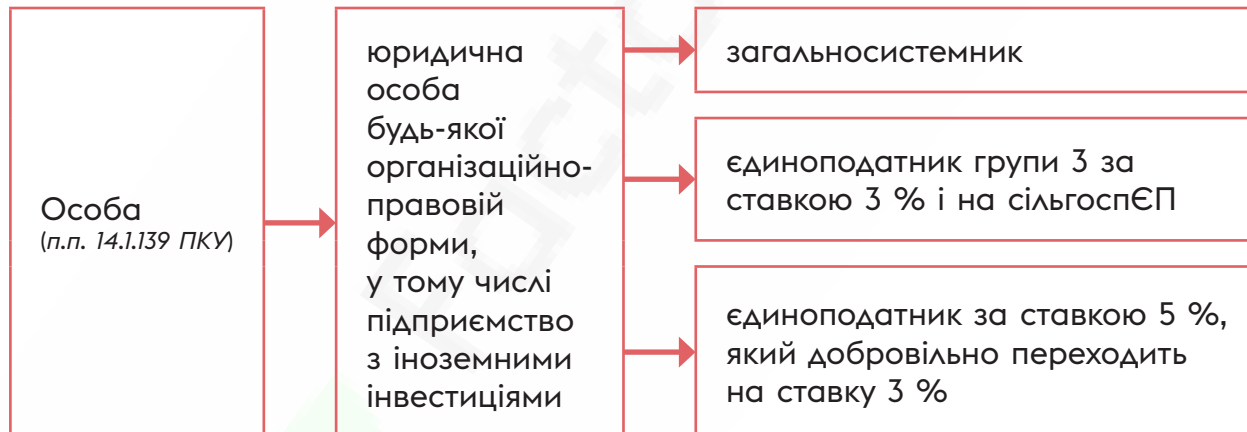
- 1) в обов'язковому порядку;
- 2) за самостійним рішенням

Платники ПДВ — це особи, які отримали цей статус в обов'язковому порядку, а також добровільно — за самостійним рішенням. А ще в коло ПДВ-платників входять єдиноподатники, які обрали ставку єдиного податку, що передбачає сплату ПДВ.

Особа для цілей розд. V ПКУ — будь-яка із зазначених у п.п. 14.1.139 ПКУ осіб

Утім претендувати на місце в Реєстрі платників ПДВ можуть не всі суб'єкти господарювання. Для цілей ПДВшного розділу V Податкового кодексу існує спеціальне визначення особи.

ХТО З ЮРОСІБ ВВАЖАЄТЬСЯ ОСОБОЮ ДЛЯ ЦІЛЕЙ ПДВ?

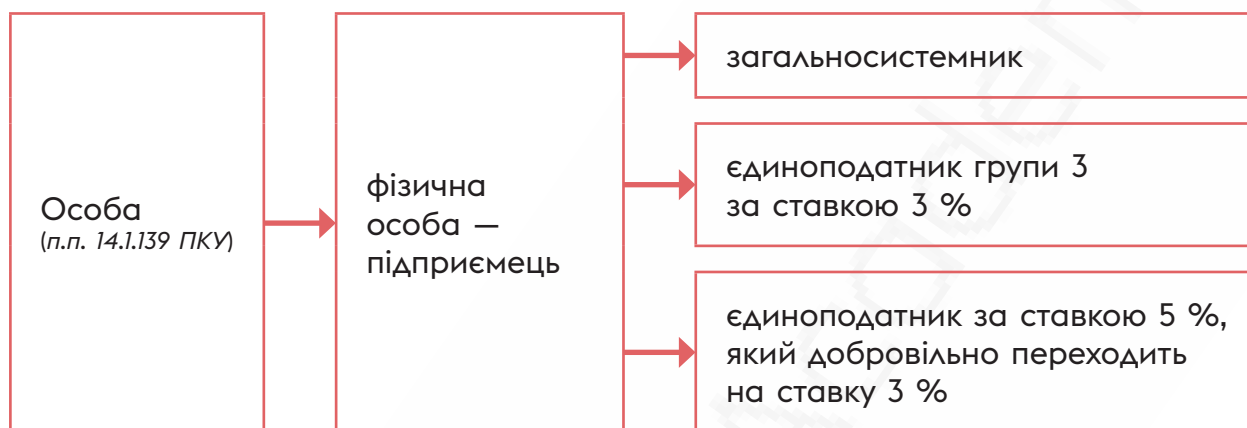
Із числа юридичних осіб ПДВ-особою можуть бути:

- загальносистемники;
- юридичні особи, які є єдиноподатниками групи 3 за ставкою 3 відсотки, а також які перебувають на єдиному податку сільськогосподарської групи 4;
- юридичні особи, які є єдиноподатниками за ставкою 5 відсотків і добровільно переходять на ставку 3 відсотки.

А от, наприклад, єдиноподатники за ставкою 5 відсотків, які хочуть приєднатися до лав платників ПДВ, навіть теоретично не можуть цього зробити. Також це стосується філій, адже вони не можуть бути самостійними платниками ПДВ.

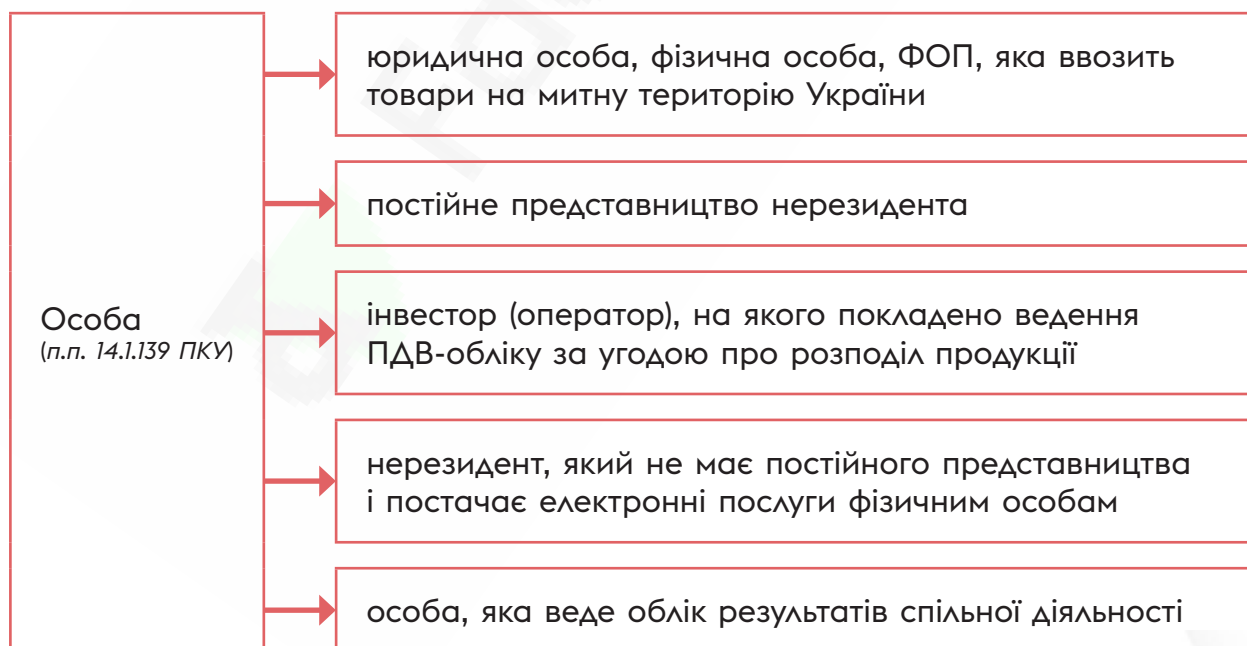
ХТО З ФІЗОСІБ ВВАЖАЄТЬСЯ ОСОБОЮ ДЛЯ ЦІЛЕЙ ПДВ?

Серед ФОП особами для цілей ПДВ можуть бути:

- загальносистемники;
- ФОП, які є єдиноподатниками групи 3 за ставкою 3 відсотки;
- ФОП, які є єдиноподатниками за ставкою 5 відсотків і добровільно переходять на ставку 3 відсотки.

ХТО ЩЕ ВВАЖАЄТЬСЯ ОСОБОЮ ДЛЯ ЦІЛЕЙ ПДВ?

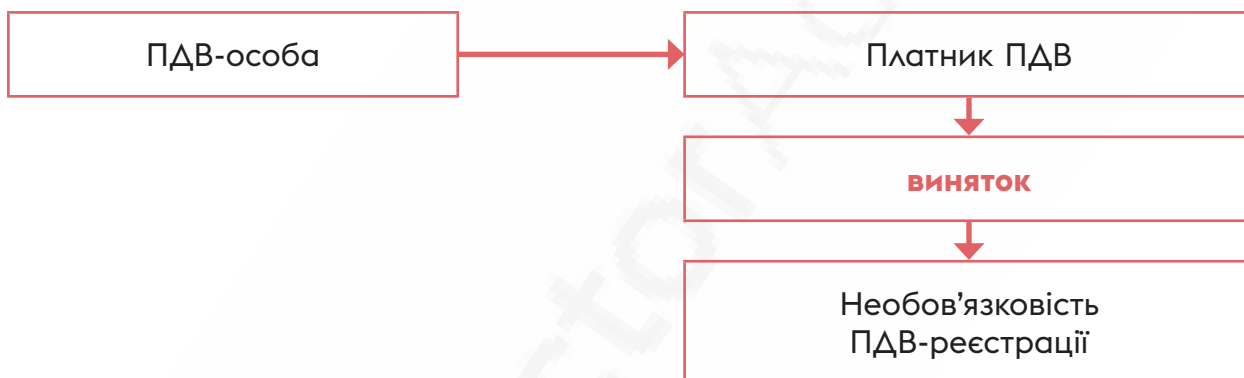
Все про ПДВ

Лекція 1. ПДВ-реєстрація

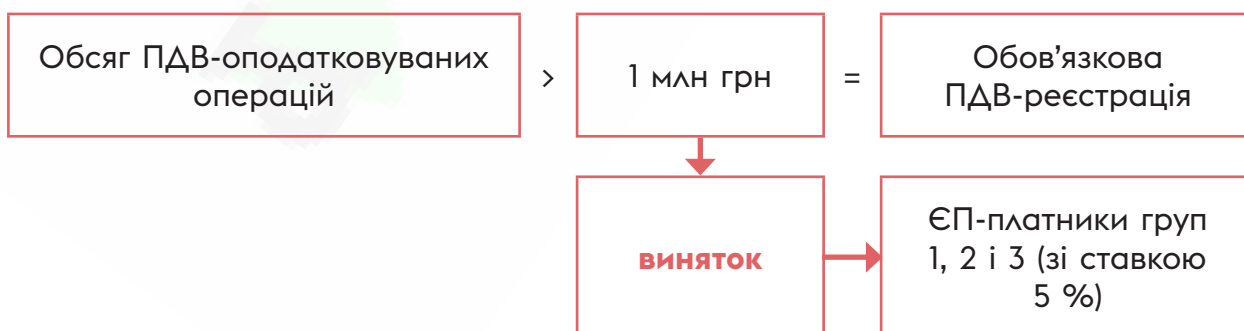
Також ПДВшною особою можуть бути:

- імпортери — тобто юридичні та фізичні особи, які ввозять товари на митну територію України;
- постійні представництва нерезидента;
- інвестори (оператори), на яких за угодою про розподіл продукції покладено ведення ПДВ-обліку;
- нерезиденти, які не мають постійного представництва, але надають на території України фізособам — неплатникам ПДВ електронні послуги. Тобто постачають електронні послуги фізособам — громадянам і підприємцям — неплатникам ПДВ;
- ПДВ-особою є й особа, яка веде облік результатів спільної діяльності без утворення юридичної особи.

Якщо суб'єкт господарювання входить до ПДВшного кола осіб, він, зазвичай, зобов'язаний стати платником ПДВ. Але є й виняток. Це коли особа може не бути платником ПДВ через необов'язковість ПДВ-реєстрації.

ПДВ-ОБОВ'ЯЗКОВІСТЬ І ПДВ-ДОБРОВІЛЬНІСТЬ

Все про ПДВ

Лекція 1. ПДВ-реєстрація

Головним критерієм, який проводить вододіл між обов'язковою і добровільною реєстрацією, є обсяг оподатковуваних ПДВ операцій. Якщо цей обсяг у суб'єкта господарювання протягом останніх 12 календарних місяців сукупно перевищив 1 млн грн (без урахування ПДВ), така особа зобов'язана зареєструватися платником ПДВ.

Виняток із цього правила — це платники єдиного податку груп 1, 2 і 3 (зі ставкою єдиного податку 5 %). Вони звільняються від обов'язку реєструватися платником ПДВ власне за фактом досягнення мільйонного обсягу оподатковуваних операцій. Звісно за умови — дотримання встановлених лімітів ЄП-доходу.

Для єдиноподатника ПДВ-реєстрація можлива тільки тоді, коли він обирає групу 3 і ставку єдиного податку 3 відсотки. Або переходить на загальну систему.

Обсяг ПДВ-оподатковуваних операцій

<

1 млн грн

=

Добровільна ПДВ-реєстрації

А якщо в суб'єкта господарювання відсутні оподатковувані операції або ж їх обсяг не дотягує до мільйона грн? Тоді обов'язку реєструватися платником ПДВ у нього немає. Він може обирати, бути йому ПДВшником чи ні. Тож якщо такий суб'єкт вважає за доцільне зареєструватися платником ПДВ, він може зробити це на добровільній основі.

РЕЄСТРАЦІЙНИЙ МІЛЬЙОН

Критерії розрахунку 1-мільйонного порога для ПДВ-реєстрації:

- 1) сутнісний — враховують лише оподатковувані ПДВ операції;
- 2) вартісний — обсяг таких операцій має становити більше 1 млн грн;
- 3) часовий — обсяг визначають за 12-місячний період

А тепер детальніше про те, як рахувати мільйонний обсяг.

Поріг обов'язковості для ПДВ-реєстрації визначають виходячи з таких критеріїв:

— по-перше, сутнісного. Тобто до уваги беруться лише оподатковувані ПДВ операції. Існують і неоподатковувані операції. Є такі поняття в Податковому кодексі, і ми ще будемо про них говорити;

— по-друге, вартісного (обсяг таких операцій становить більше 1 млн грн);

— по-третє, часового (мільйонний обсяг набігає протягом безперервного 12-місячного періоду).

ЩО ВВАЖАТИ ПОСТАЧАННЯМ?

У 1 млн грн враховують тільки операції з постачання товарів і послуг

Насамперед усвідомимо головне правило. При підрахунку 1-мільйонного порога для обов'язкової ПДВ-реєстрації враховуємо тільки операції з постачання товарів та послуг. Тобто ті операції, які є «вихідними», а саме — які виходять з підприємства.

Не беремо при підрахунку 1 млн грн операції з придбання товарів/послуг:

- отримання послуг від нерезидента;
- вартість неповерненої зворотної (заставної) тари;
- імпорт товарів

А ось обсяги операцій з придбання товарів чи послуг для розрахунку мільйонного обсягу жодного значення не мають. Тому, наприклад, не враховуємо обсяги операцій з придбання послуг у нерезидента (з місцем постачання в Україні), а також вартість неповерненої зворотної (заставної) тари. Незважаючи на те, що за такими операціями нараховуємо податкові зобов'язання.

Також не враховуємо в розрахунку 1 млн і операції з імпорту (тобто з ввезення товарів на митну територію України). Позаяк, хоча вони й потрапляють в оподатковувані, проте, по суті, є не постачанням, а придбанням товарів.

КОЛИ ВІДБУВАЄТЬСЯ ОПЕРАЦІЯ З ПОСТАЧАННЯМ?

Постачання товарів — п.п. 14.1.191 ПКУ
Постачання послуг — п.п. 14.1.185 ПКУ

Для того щоб з'ясувати, коли відбувається операція з постачання, керуємося загальними визначеннями таких понять, як «постачання товарів» і «постачання послуг».

Операція	У розрахунку 1-мільйонного порога	
	враховують	не враховують
Орендна в орендодавця	суму орендної плати	вартість майна, переданого в оренду

Все про ПДВ

Лекція 1. ПДВ-реєстрація

Тому, наприклад, при орендних операціях у підрахунку 1 мільйона не враховують вартість власне майна, переданого в оренду. Тому що сама по собі передача майна в оренду постачанням не є.

Проте орендодавець враховує суму орендної плати за передане в оренду майно. Оскільки орендні платежі від здавання майна в оренду вписуються у визначення постачання послуг.

Операція	У розрахунку 1-мільйонного порога	
	враховують	не враховують
Комісія на продаж у комітента	обсяги переданих товарів на комісію	—
Комісія на продаж у комісіонера	— обсяги проданого товару, що передав комітент; — комісійну винагороду	—
Комісія на придбання в комісіонера	— обсяги товарів, переданих комітенту; — комісійну винагороду	—

Постачанням товарів вважають також їх передачу згідно з договором, за яким сплачується комісійна винагорода за продаж чи придбання. Тому в розрахунок мільйонного обсягу комітент включає передачу товарів на комісію за договором на продаж. А комісіонер — обсяги товарів, переданих комітенту за договором на придбання. Ну і само собою обсяги проданого товару, що передав комітент, якщо йдеться про комісію на продаж.

Операція	У розрахунку 1-мільйонного порога	
	враховують	не враховують
Надання транспортно-експедиторських послуг	— вартість послуг з перевезення; — винагороду експедитора від замовника-резидента	—

Все про ПДВ

Лекція 1. ПДВ-реєстрація

За цим же принципом експедитор у розрахунок мільйонного обсягу включає:

- по-перше, обсяг своєї винагороди, отриманої за операціями з надання транспортно-експедиторських послуг замовникам-резидентам;
- по-друге, вартість послуг з перевезення, наданих експедитором як замовникам-резидентам, так і замовникам-нерезидентам.

Операція	У розрахунок 1-мільйонного порога	
	враховують	не враховують
Ліквідації основних засобів	за власним бажанням	— без згоди підприємства; — із наданням документа про ліквідацію

А от у випадку ліквідації основних засобів до мільйонного обсягу включають лише операції з ліквідації за самостійним рішенням без належного документального оформлення. Оскільки такі операції вважаються оподатковуваною операцією постачання. Натомість ліквідація основних засобів, яка відбувається без згоди підприємства або з наданням фіскалам документа про ліквідацію основного засобу, постачанням не є. Відповідно в розрахунок мільйонного обсягу вона не потрапляє.

ПЕРША ПОДІЯ ПРИ ПІДРАХУНКУ 1-МІЛЬЙОННОГО ПОРОГА

Достатньо, щоб за операцією відбулося:

- або отримання оплати,
- або відвантаження товарів / надання послуг

Обсяг постачань для ПДВ-реєстрації визначають з урахуванням правила «першої події». Тобто в розрахунок мільйонного обсягу включають не лише вартість відвантажених товарів та наданих послуг, але й суму попередньої оплати за них.

Отже при розрахунку мільйонного обсягу в загальному випадку керуємося правилом «першої події».

Не враховують в 1 млн грн:

- експортні постачання;
- умовні постачання

Виняток становлять експортні постачання. За ними попередня оплата на ПДВ-облік ніяк не впливає.

І ще одне зауваження — обсяги умовного постачання в розрахунку мільйонного обсягу не враховують.

ПДВ-ОПОДАТКОВУВАНІ ОПЕРАЦІЇ

Для ПДВ-реєстрації оподатковуваними є операції:

- оподатковувані ПДВ (за ставками 20 %, 0 %, 7 %, 14 %);
- звільнені від оподаткування ПДВ (пільгові)

До розрахунку мільйонного обсягу включають лише операції постачання, які є оподатковуваними.

Що це за операції? На перший погляд може здаватися, що такими є тільки ті операції, які призводять до нарахування податкових зобов'язань з ПДВ. Але це не так.

Фіскали традиційно тлумачать поняття «оподатковувані операції» дуже широко. У розрахунок 1-мільйонного порога податківці вимагають включати не лише оподатковувані операції, але й операції, звільнені від ПДВ.

Пільгові постачання за останні 12 місяців	>	1 млн грн	=	ПДВ-реєстрація
---	---	-----------	---	----------------

Тому навіть якщо здійснюються тільки пільгові постачання і їх обсяг за останні 12 місяців перевищить 1 млн грн, то слід зареєструватися платником ПДВ.

Громадські об'єднання / благодійні організації не враховують в 1 млн грн (п. 72 підрозд. 2, п.п. 69.12 підрозд. 10 розд. XX ПКУ):

- надання пільгової благодійної допомоги;
- пільгові постачання антикоронавірусних товарів

Втім, у деяких випадках Податковим кодексом передбачені винятки з правил і прямо обумовлено, коли пільгові постачання в підрахунок 1 млн грн не враховуються. Це, наприклад, надання пільгової благодійної допомоги або пільгові постачання антикоронавірусних товарів громадськими об'єднаннями чи благодійними організаціями.

Необ'єктні операції за ст. 196 ПКУ в 1 млн грн не враховують

А ось операції, що не є об'єктом оподаткування, в підрахунку реєстраційних обсягів не враховуємо.

Операції	При підрахунку 1-мільйонного обсягу	
	враховують	не враховують
Оподатковувані ПДВ (за ставками 20 %, 0 %, 7 %, 14 %)	+	
Звільнені від оподаткування ПДВ (пільгові)	+	
Які не є об'єктом оподаткування ПДВ		+

Тож підсумуємо. З позиції фіскалів при підрахунку мільйонного обсягу не враховують лише операції, які не є об'єктом ПДВ-оподаткування. Решта операцій з постачання вмикають лічильник, який накручує обсяг операцій для обов'язкової реєстрації платником ПДВ. Навіть ті, за якими суми ПДВ-зобов'язання немає. Це, зокрема, операції, що підпадають під пільгу.

Дивно, чи не так? ПДВ немає, а реєстрація платником ПДВ є.

ЯК ВИЗНАЧАТИ 12-МІСЯЧНИЙ ПЕРІОД?

Обсяг постачання в 1 млн грн — за останні 12 календарних місяців

Одномільйонний обсяг постачання повинен накрутити протягом останніх 12 календарних місяців. А не, скажімо, за календарний рік. Тому 12-місячний період увесь час буде плаваючим і щомісячно за свіжі 12 місяців доведеться моніторити «мільйон». Це означає, що ПДВ-абітурієнту потрібно постійно відмотувати останні 12 календарних місяців і слідкувати, чи не вискочив він раптом за межі мільйонного порога.

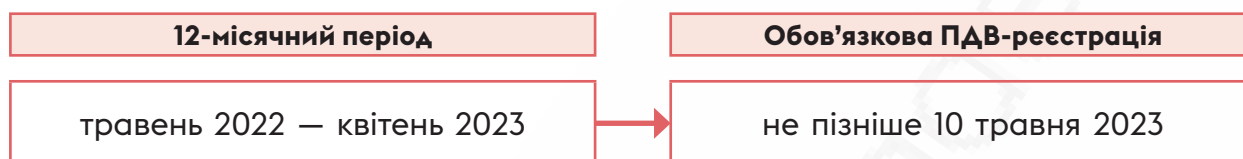
Все про ПДВ

Лекція 1. ПДВ-реєстрація

1 млн грн перевищено за 12 місяців — обов'язкова ПДВ-реєстрація в наступному місяці

Якщо на якомусь етапі за 12-місячний відрізок у вас було операцій більше, ніж на 1 млн грн, ви повинні не пізніше 10-го числа наступного місяця зареєструватися платником ПДВ.

Так, наприклад, якщо «мільйон» перевищено за підсумками квітня 2023 року (тобто за 12-місячний період: травень 2022 — квітень 2023), то в наступному місяці (травні) не пізніше 10-го числа слід зареєструватися платником ПДВ.

У 1 млн грн враховують фактично здійснені постачання за останні 12 місяців

Також врахуйте, що для підрахунку 1 млн за останні 12 місяців важливі саме фактично здійснені постачання.

Намір здійснити постачання — не привід для обов'язкової ПДВ-реєстрації

А ось один лише намір здійснити постачання — це ще не привід передчасно в обов'язковому порядку реєструватися платником ПДВ. Приклад — підписання «дорогого» договору, постачання за яким тільки намічається. Хоча в такому разі платником ПДВ можна зареєструватися добровільно.

Перевищили 1 млн до спливу 12 місяців — виникає обов'язок ПДВ-реєстрації

Все про ПДВ

Лекція 1. ПДВ-реєстрація

Втім, вийти за «мільйон» можна і до спливу 12 місяців. І якщо, наприклад, новостворене підприємство перевищило 1 млн за підсумками 9 календарних місяців роботи, то вже на початку 10-го місяця воно зобов'язане зареєструватися платником ПДВ.

ВИСНОВКИ

- ✓ Платники ПДВ — особи, які отримали цей статус в обов'язковому порядку чи добровільно — за самостійним рішенням.
- ✓ ПДВшною особою можуть бути, зокрема, загальносистемники (фіз- і юрособи), єдиноподатники зі ставкою 3 % (фіз- і юрособи), імпортери.
- ✓ Головний критерій між обов'язковістю і добровільністю ПДВ-реєстрації — обсяг ПДВ-оподатковуваних операцій.
- ✓ Якщо загальний обсяг оподатковуваних операцій протягом останніх 12 календарних місяців сукупно перевищив 1 млн грн (без урахування ПДВ), виникає обов'язок ПДВ-реєстрації.
- ✓ При підрахунку 1 млн для ПДВ-реєстрації враховують оподатковувані операції з постачання за останні 12 місяців.
- ✓ Оподатковуваними податківці вважають операції як оподатковувані ПДВ (за ставками 20, 0, 7, 14 %), так і звільнені від ПДВ

А тепер підіб'ємо підсумки першого уроку.

Платники ПДВ — це особи, які отримали цей статус в обов'язковому порядку, а також добровільно — за самостійним рішенням.

ПДВшною особою можуть бути, зокрема, загальносистемники (як фізичні, так і юридичні особи), єдиноподатники зі ставкою єдиного податку 3 % (теж фізичні та юридичні особи), імпортери.

Головним критерієм, який проводить «вододіл» між обов'язковістю і добровільністю ПДВ-реєстрації, є обсяг оподатковуваних ПДВ операцій.

Якщо загальний обсяг оподатковуваних операцій за останні 12 календарних місяців сукупно перевищив 1 млн грн (без урахування ПДВ), така особа зобов'язана зареєструватися платником ПДВ.

При підрахунку 1 млн для ПДВ-реєстрації враховують оподатковувані операції з постачання за останні 12 місяців. При цьому оподатковуваними податківці вважають операції як оподатковувані ПДВ (за ставками 20, 0, 7, 14 %), так і звільнені від ПДВ.

Урок 2. Процедура ПДВ-реєстрації

ОБОВ'ЯЗКОВА РЕЄСТРАЦІЯ

Обов'язково мають зареєструватися особи, які:

- 1) досягли обсягу оподатковуваних операцій у 1 млн грн. Виняток — єдиноподатники груп 1, 2 і 3 (зі ставкою єдиного податку 5 %);
- 2) постачають конфісковане та безхазяйне майно (незалежно від обсягів здійснюваних операцій, п.п. 6 п. 180.1 ПКУ)

Обов'язковій ПДВ-реєстрації підлягають особи, які:

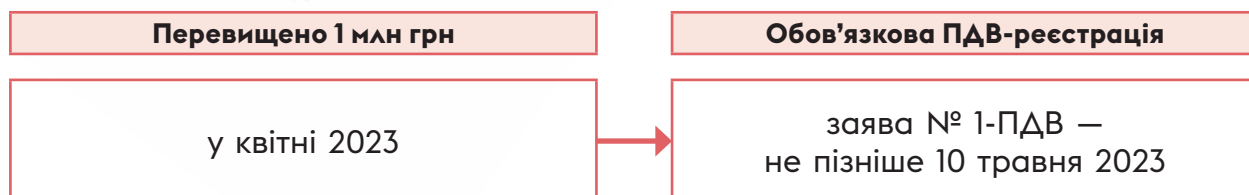
по-перше — досягли мільйонного обсягу оподатковуваних операцій з постачання товарів/послуг. Як ми з вами вже з'ясували на першому уроці, із цього правила є виняток — це єдиноподатники груп 1, 2 і 3 (зі ставкою єдиного податку 5 %);

по-друге — проводять операції з постачання конфіскованого майна, знахідок, скарбів, майна, визнаного безхазяйним. Тут не мають значення ні обсяги здійснюваних операцій, ні режим оподаткування.

СТРОК ПОДАННЯ ЗАЯВИ

Заява за формою № 1-ПДВ — не пізніше 10 числа за місяцем перевищення 1 млн грн

Якщо підпадаєте під одномільйонний критерій реєстрації — вам в обов'язковому порядку слід зареєструватися платником ПДВ. Для цього треба подати реєстраційну Заяву за формою № 1-ПДВ. Строк — не пізніше 10 числа місяця, що настає за місяцем, у якому перевищено 1 млн.

Все про ПДВ

Лекція 1. ПДВ-реєстрація

Наприклад, якщо ви досягли мільйонного обсягу у квітні 2023 року, тоді Заяву відповідно до процедури обов'язкової реєстрації вам потрібно подати не пізніше за 10 травня 2023 року.

Постачання конфіскованого майна — заява № 1-ПДВ не пізніше 10 к. дн. до початку місяця, з якого плануєте здійснювати такі операції

Якщо ж підпадаєте під другий обов'язковий критерій — а саме: постачання конфіскованого майна — подавайте реєстраційну Заяву не пізніше ніж за 10 календарних днів до початку податкового періоду, з якого плануєте здійснювати такі операції.

Останній день подання заяви припадає на вихідний, святковий або неробочий день — діє правило святкового перенесення (п. 183.6 ПКУ)

Якщо граничний день строку подання заяви припадає на вихідний, святковий або неробочий день, то діє правило святкового перенесення. Тобто граничний строк переноситься на наступний робочий день.

ПЛАТНИК ПДВ — 3 ДАТИ ВНЕСЕННЯ ДО РЕЄСТРУ

ПДВ-платник — із дати внесення запису до Реєстру платників ПДВ (п. 183.9 ПКУ)

Реєстраційну ПДВ-заяву подали. Коли особа стає платником ПДВ?

Особа вважається платником ПДВ із дати внесення запису до Реєстру платників ПДВ.

Запис до Реєстру — протягом 3 роб. дн. після надходження заяви до податківців

Такий запис до Реєстру про реєстрацію особи як платника ПДВ фіскали роблять протягом 3 робочих днів після надходження реєстраційної заяви.

3 дати запису в Реєстрі — обов'язки щодо складання та реєстрації ПН (п. 201.8 ПКУ) і права на ПК

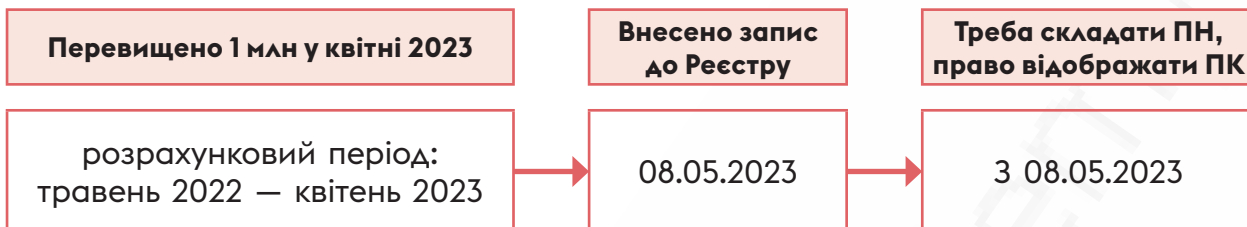

Все про ПДВ

Лекція 1. ПДВ-реєстрація

Саме із цієї дати в особи з'являються обов'язки щодо складання та реєстрації податкових накладних, а також права з відображення податкового кредиту.

Так, наприклад, у квітні 2023 року (за останні 12 місяців — розрахунковий період: травень 2022 — квітень 2023 року) було перевищено 1 млн грн. Після подання заяви підприємство зареєстровано платником ПДВ 8 травня 2023 року. Тобто цією датою внесено запис до Реєстру платників ПДВ. Тоді саме з 8 травня 2023 року воно повинне на операції постачання складати і реєструвати податкові накладні. А також має право на включення сум вхідного ПДВ до податкового кредиту. До цієї дати жодних податкових накладних на операції постачання (здійснені, наприклад, з 1 по 7 травня або раніше — у квітні, після того як перевищено «мільйон») складати не потрібно. Та й, по правді, це неможливо. Адже до 8 травня 2023 року підприємство ще не було ПДВ-платником.

Якщо вчасно не зареєструвалися?

А якщо особа вчасно не подала реєстраційну Заяву? Тоді на неї чекають негативні наслідки. Докладно про них я розкажу на третьому уроці.

ДОБРОВІЛЬНА РЕЄСТРАЦІЯ

Немає обов'язку реєструватися — добровільна ПДВ-реєстрація

Якщо ви не підпадаєте під обов'язкову реєстрацію платником ПДВ, але все ж бажаєте здобути цей статус, то можете стати платником ПДВ на добровільній основі. Тобто процедурою добровільної ПДВ-реєстрації можуть скористатися тільки ті особи, які не підпадають під обов'язкову реєстрацію, але все одно хочуть бути платниками ПДВ. Не дивуйтеся, таких доволі багато. Основна причина — контрагенти можуть відмовитися від співпраці з неплатником ПДВ.

Добровільна реєстрація — без жодних додаткових умов (п. 182.1 ПКУ)

Право добровільно зареєструватися не передбачає виконання ще якихось додаткових умов. Тобто «двері відчинені» для всіх.

СТРОК ПОДАННЯ ЗАЯВИ

Заява № 1-ПДВ добровольця — не пізніше ніж за 10 к. дн. до початку місяця, з якого він бажає бути ПДВ-платником

Добровільна ПДВ-реєстрація, як і обов'язкова, здійснюється за заявою форми № 1-ПДВ. Доброволець подає Заяву не пізніше ніж за 10 календарних днів до початку податкового періоду, з якого він хоче бути платником ПДВ.

Стати платником ПДВ можна лише з 1-го числа календарного місяця. Щоб бути платником ПДВ з 1-го числа наступного місяця, заяву № 1-ПДВ подають не пізніше ніж за 10 к. дн. до початку такого місяця

Це означає, що:

перше — стати платником ПДВ можна лише з початку (з 1-го числа) податкового періоду (календарного місяця). Набути добровільно статусу платника ПДВ посеред місяця не можна;

друге — якщо ви бажаєте бути платником ПДВ з 1-го числа наступного місяця, то заяву за формою № 1-ПДВ потрібно подати не пізніше ніж за 10 календарних днів до початку такого місяця.

Платником ПДВ з 01.08.2023 — подати Заяву не пізніше 21.07.2023

Наприклад, якщо ви плануєте стати добровільним платником ПДВ починаючи з 1 серпня 2023 року, Заяву слід подати не пізніше за 21 липня 2023 року.

ДАТА ВСТУПУ ДО ЛАВ ПДВ-ПЛАТНИКІВ

У реєстраційній заяві можна зазначити бажану дату ПДВ-реєстрації

Все про ПДВ

Лекція 1. ПДВ-реєстрація

У реєстраційній заяві доброволець може зазначити бажану (тобто заплановану) дату реєстрації платником ПДВ. Хоча вказувати її не обов'язково.

Бажана дата реєстрації повинна відповідати даті початку податкового періоду. Вказати 1-е число найближчого календарного місяця можна, якщо заява подається не пізніше ніж за 10 к. дн. до його початку

Якщо ви зазначаєте бажану дату, то треба враховувати вищезазначені правила. Тобто:

по-перше — бажана дата реєстрації повинна відповідати даті початку податкового періоду (а це 1-е число календарного місяця). Реєструватися посеред місяця ПДВ-добровольцям не дозволено. І

по-друге — вказати в заяві 1-е число найближчого календарного місяця можна, лише якщо заява подається не пізніше ніж за 10 календарних днів до його початку.

Заява № 1-ПДВ подана	Бажана дата			
	вказана	зареєструють	не вказана	зареєструють
15.05.2023	01 червня 2023 року	01.06.2023	—	01.06.2023
	01 липня 2023 року	01.07.2023		

Наприклад, заява на ПДВ-реєстрацію за формою № 1-ПДВ подана 15 травня 2023 року. У такому випадку:

— можна зазначити в ній бажану дату реєстрації «01 червня 2023 року». А можна, звісно, вказати й «01 липня 2023 року» — якщо особа, наприклад, бажає зареєструватися платником ПДВ з липня;

— а можна взагалі не зазначати бажану дату реєстрації. У такому разі податківці автоматично зареєструють особу платником ПДВ з 1 червня 2023 року.

Заява № 1-ПДВ подана	Бажана дата			
	вказана	зареєструють	не вказана	зареєструють
25.05.2023	01 червня 2023 року	—	—	01.07.2023
	01 липня 2023 року	01.07.2023		

Тепер припустимо, що реєстраційна заява подана 25 травня 2023 року. Тобто пізніше ніж за 10 календарних днів до початку наступного календарного місяця. У такому випадку, якщо в ній буде вказана бажана дата реєстрації «01 червня 2023 року» — податківці відмовлять у реєстрації платником ПДВ. Бо в такому разі бажаною датою реєстрації може бути, наприклад, «01 липня 2023 року», але ніяк не «01 червня 2023 року».

Якщо ж не буде зазначена бажана дата реєстрації — податківці автоматично зареєструють заявника платником ПДВ з 1 липня 2023 року. Оскільки заява подана пізніше ніж за 10 календарних днів до початку червня 2023 року.

Неправильно зазначена
бажана дата реєстрації

відмова в реєстрації
платником ПДВ

Зверніть увагу: неправильне зазначення бажаної дати реєстрації може стати причиною відмови в реєстрації платником ПДВ.

НЕДОЛІКИ В ЗАПОВНЕННІ ЗАЯВИ

Що робити, якщо вам відмовили в реєстрації з причини недостовірних або неповних даних у заяві № 1-ПДВ?

Що робити, якщо вам відмовили в реєстрації з причини недостовірних або неповних даних у заяві № 1-ПДВ? Ви можете виправитися, не гаючи часу. А саме маєте право виправити недоліки в поданій заяві і подати її знову з тією ж самою бажаною датою реєстрації.

Переподати заяву № 1-ПДВ — не пізніше ніж за 3 робочих дні до початку місяця, з якого бажаєте бути платником ПДВ

Зробити це потрібно не пізніше ніж за 3 робочих дні до початку податкового періоду, з якого ви бажаєте бути платником ПДВ.

Заява № 1-ПДВ подана	Вказана бажана дата	Останній день подання виправленої заяви	Зареєструють
16.05.2023	01 червня 2023 року	26.05.2023	01.06.2023

Наприклад, якщо ви як ПДВ-добровольць вирішили стати платником ПДВ з 1 червня 2023 року. Подали заяву № 1-ПДВ 16 травня 2023 року. Але в заяві податківці виявили помилки. Відтак, виправити недоліки в поданій заяві й подати нову заяву з бажаною датою реєстрації 01 червня 2023 року слід не пізніше 26 травня 2023 року. Тільки тоді за вами залишається право зареєструватися бажаною датою реєстрації, яку ви зазначили в першій (помилковій) заяві.

ПДВ-добровольці можуть не заповнювати деякі реквізити заяви № 1-ПДВ

Також ПДВ-добровольці мають право не заповнювати деякі реквізити заяви, які обов'язково заповнюють ті, хто зобов'язаний реєструватися. Про це — у додатку до цієї лекції.

СПОСІБ ПОДАННЯ ЗАЯВИ

Заяву за формою № 1-ПДВ подаємо в електронному вигляді

Заяву за формою № 1-ПДВ подаємо до податкового органу в електронному вигляді. Інші способи її подання (наприклад, надсилання поштою) не передбачені.

У загальному випадку додатки до заяви № 1-ПДВ не подають

Зазначимо, що в загальному випадку жодні додатки до заяви за ф. № 1-ПДВ додавати не потрібно.

Документи на підтвердження відомостей, зазначених у заяві, подають на вимогу (за запитом) податківців

Втім для того щоб підтвердити, що в реєстраційній заяві наведено достовірні відомості, заявник на вимогу (за запитом) податкового органу подає документи, що підтверджують такі відомості.

Підтверджують відповідність:

- акт виконаних робіт;
- касовий чек;
- платіжне доручення тощо

Все про ПДВ

Лекція 1. ПДВ-реєстрація

Підтвердженням відповідності є будь-які первинні документи бухгалтерського обліку, що засвідчують факт здійснення операцій з постачання товарів/послуг, які підлягають оподаткуванню. Зокрема:

- акт виконаних робіт;
- касовий чек;
- платіжне доручення тощо.

Для подання заяви працює правило святкового перенесення строків

І ще. Для подання заяви працює правило перенесення строків. Тобто якщо останній день строку подання заяви припадає на вихідний, святковий або неробочий день, він переноситься на наступний робочий день.

ПІДСТАВИ ДЛЯ ВІДМОВИ У ПДВ-РЕЄСТРАЦІЇ

Відмовлять у реєстрації платником ПДВ, якщо (п. 183.8 ПКУ):

- 1) за результатами розгляду заяви та/або поданих документів встановлено, що особа не відповідає вимогам ПКУ;
- 2) існують обставини, які є підставою для анулювання ПДВ-реєстрації;
- 3) при поданні заяви чи визначенні бажаного дня реєстрації не дотримано порядок і строки

Особі можуть відмовити у вступі до лав платників ПДВ. Підстав для такого відмовного рішення фіскалів усього три:

перша — за результатами розгляду реєстраційної заяви або поданих документів встановлено, що особа не відповідає вимогам Податкового кодексу;

друга — існують обставини, які є підставою для анулювання ПДВ-реєстрації;

третя — при поданні реєстраційної заяви чи визначенні бажаного дня реєстрації не дотримано порядок та строки, встановлені Податковим кодексом.

За відсутності підстав
для відмови у ПДВ-реєстрації

запис до Реєстру
(п. 183.9 ПКУ)

У разі відсутності вищезазначених підстав фіскалі вносять запис до Реєстру платників ПДВ про реєстрацію особи як платника ПДВ.

При реєстрації платнику ПДВ присвоюють ІПН (п. 183.18 ПКУ)

Все про ПДВ

Лекція 1. ПДВ-реєстрація

Під час реєстрації новоспеченому платнику ПДВ присвоюють індивідуальний податковий номер. Його використовують для сплати податку й обов'язково зазначають у податкових накладних та ПДВ-звітності.

ВИСНОВКИ

- ✓ Реєстрація платником ПДВ здійснюється за заявою суб'єкта господарювання за формою № 1-ПДВ.
- ✓ Якщо за останні 12 місяців перевищено 1 млн грн, треба в обов'язковому порядку зареєструватися платником ПДВ. Для цього слід подати реєстраційну заяву не пізніше 10-го числа місяця, що настає за місяцем, у якому перевищено 1 млн.
- ✓ Добровільно стати платником ПДВ можна лише з 1-го числа місяця. Якщо ви бажаєте бути платником ПДВ з 1-го числа наступного місяця, то заяву потрібно подати не пізніше ніж за 10 к. дн. до початку такого місяця.
- ✓ У заяві № 1-ПДВ добровольці можуть зазначити бажану дату реєстрації. Але вона повинна відповідати початку місяця. Вказати в заяві 1-е число найближчого місяця можна, якщо вона подається не пізніше ніж за 10 к. дн. до початку такого місяця.
- ✓ У разі відсутності підстав для відмови фіскалі вносять запис до Реєстру платників ПДВ. Особі присвоюють ІПН, який використовується для сплати податку

Ну що ж — настав час для підсумків.

Реєстрація платником ПДВ (як обов'язкова, так і добровільна) здійснюється за заявою суб'єкта господарювання за формою № 1-ПДВ.

Якщо загальний обсяг оподатковуваних операцій з постачання за останні 12 календарних місяців сукупно перевищив 1 млн грн (без урахування ПДВ), необхідно в обов'язковому порядку зареєструватися платником ПДВ. Для цього треба подати реєстраційну заяву не пізніше 10-го числа місяця, що настає за місяцем, у якому перевищено 1 млн.

Добровільно стати платником ПДВ можна лише з 1-го числа місяця. Якщо ви бажаєте бути платником ПДВ з 1-го числа наступного місяця, то реєстраційну заяву потрібно подати не пізніше ніж за 10 календарних днів до початку такого місяця.

У заяві за формою № 1-ПДВ платники, які реєструються добровільно, можуть зазначити бажану дату реєстрації. Але вона повинна відповідати початку періоду (тобто це повинно бути 1-е число календарного місяця). Вказати в заяві 1-ше число найближчого місяця можна, лише якщо реєстраційна заява подається не пізніше ніж за 10 календарних днів до початку такого місяця.

У разі відсутності підстав для відмови фіскалі вносять запис до Реєстру платників ПДВ про реєстрацію особи як ПДВ-платника. Такій особі присвоюють індивідуальний податковий номер, який використовується для сплати податку.

Урок 3. Наслідки nereєстрації платником ПДВ

Особа вчасно не зареєструвалася (п. 183.10 ПКУ):

- 1) несе відповідальність за ненарахування або несплату ПДВ на рівні зареєстрованого платника;
- 2) не має права нараховувати ПК та отримувати бюджетне відшкодування

Особа досягла мільйонного обсягу, проте не виконала свого обов'язку щодо ПДВ-реєстрації. Скажімо, забарилася з поданням заяви і платником ПДВ зареєструвалася не в призначений 10-денний строк, а пізніше. Що тоді?

У такому разі особа:

по-перше — несе відповідальність за ненарахування або несплату ПДВ на рівні зареєстрованого платника, проте

по-друге — не має права нараховувати податковий кредит та отримувати бюджетне відшкодування.

Із другим наслідком усе більш-менш зрозуміло.

А ось про перший наслідок поговоримо більш детально. Адже з ним усе набагато складніше.

ГРАНИЧНА ДАТА ДЛЯ ПДВ-РЕЄСТРАЦІЇ

Пункт 183.10 ПКУ не визначає дату, починаючи з якої особа несе відповідальність

Податковий кодекс не говорить про дату, з якої особа, несе відповідальність на рівні зареєстрованого платника. Тож визначати цю дату доводиться опосередковано.

Заяву при обов'язковій реєстрації подають не пізніше 10-го числа місяця, що настає за тим, у якому досягнуто 1 млн грн

При обов'язковій реєстрації заяву подають не пізніше 10-го числа місяця, що настає за місяцем, у якому вперше досягнуто мільйонного обсягу.

Запис у Реєстрі платників ПДВ — протягом 3 роб. дн. після надходження заяви

Запис у Реєстрі платників ПДВ фіскали роблять протягом 3 робочих днів після надходження заяви. Саме з дати цього запису починається життя в статусі платника ПДВ.

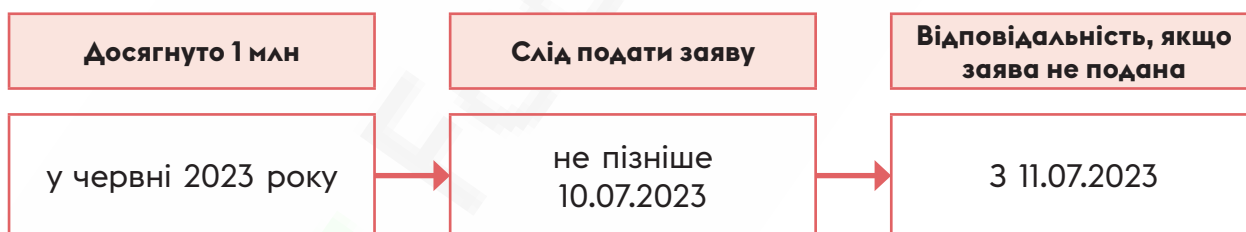
Від якої дати відштовхуватися?

Ясна річ, якщо реєстраційну заяву суб'єкт господарювання не подавав, то і запису в Реєстрі не буде. Тож від якої дати відштовхуватися?

Відповідальність за ненарахування і несплату ПДВ — починаючи з 11-го дня місяця, що настає за тим, у якому досягнуто мільйонного обсягу

У фіскалів на це запитання вже давно сформовано однозначну відповідь. Обов'язок щодо нарахування та сплати ПДВ-зобов'язань виникає з дня, наступного за граничним днем, який установлений для подання реєстраційної заяви. Тобто з 11-го числа календарного місяця, що настає за місяцем, у якому було перевищено 1 млн грн.

Відповідальність на рівні платника

Отже, ми визначилися з датою, коли особа буде прирівняна до зареєстрованого ПДВ-платника. Якщо, наприклад, мільйонний обсяг оподатковуваних операцій було перевищено в червні 2023 року, то заяву треба подати не пізніше 10 липня 2023 року. Суб'єкт господарювання, який цього не зробив, несе відповідальність за ненарахування і несплату ПДВ на рівні зареєстрованого платника починаючи з 11 липня 2023 року.

Кожне відвантаження і кожен отриманий аванс — ПДВ-зобов'язання

Все про ПДВ

Лекція 1. ПДВ-реєстрація

Усі операції з постачання товарів чи послуг, здійснені починаючи із цієї дати, мають для нього ті ж самі ПДВ-наслідки, що й для зареєстрованого платника. Тобто кожне відвантаження і кожний отриманий аванс підпадають під нарахування податкових зобов'язань з ПДВ.

ПДВ-зобов'язання виникатимуть за період починаючи з 11.07.2023 і до дати фактичної реєстрації

Такі ПДВ-зобов'язання виникатимуть за період починаючи від 11 липня 2023 року і до дати фактичної реєстрації. Тобто ПДВ на цей період фактично перетвориться на податок з обороту. Адже права на податковий кредит до фактичної реєстрації платником ПДВ не буде.

Порушення:

- 1) не подана ПДВ-декларація за періоди починаючи з липня 2023 року;
- 2) не сплачена сума ПЗ з ПДВ, які виникли з 11.07.2023

Очевидно, що внаслідок відсутності своєчасної реєстрації суб'єкт господарювання:

- по-перше, не подав декларації з ПДВ за періоди починаючи з липня 2023 року;
- по-друге, не сплатив суми податкових зобов'язань з ПДВ, які в нього виникли починаючи з 11 липня 2023 року.

Звісно, податкові зобов'язання за здійснені без ПДВ-реєстрації оподатковувані операції доведеться заплатити.

Яка відповідальність очікує на особу за такі порушення?

А яка відповідальність очікує на особу за такі порушення? Тут можливі два варіанти розвитку подій.

ФАКТ НЕРЕЄСТРАЦІЇ ВИЯВЛЕНО ФІСКАЛАМИ ПРИ ПЕРЕВІРЦІ

Вчинення платником податків діянь, що зумовили визначення контролюючим органом суми податкового зобов'язання,.. тягне за собою накладення на платника податків **штрафу в розмірі 10 відсотків** суми визначеного податкового зобов'язання...

П. 123.1 ПКУ

Тут — усе просто, жорстко і прозаїчно. Суб'єкт господарювання отримує штраф у розмірі 10 відсотків від суми визначеного фіскалами ПДВ-зобов'язання. При цьому податківці за таких обставин мають визначати суму податкових зобов'язань без урахування сум придбань з ПДВ. Тобто фактично йдеться про штраф у розмірі 10 відсотків від суми ПДВ, що, повторюю, перетворився на податок з обороту.

Що зі штрафом за неподання ПДВ-декларації?

А як щодо штрафу за неподання декларації з ПДВ? За логікою, він теж повинен бути.

Податківці штраф за неподання декларації не застосовують

Однак фіскали про цей штраф не згадують. Судова практика також свідчить, що в більшості випадків податківці штраф за неподання декларації не застосовують.

ФАКТ НЕРЕЄСТРАЦІЇ ВІЯВИВ САМ ГОСПСУБ'ЄКТ

Чи вийде виправитися самостійно за період з 11.07.2023 і до дати фактичної реєстрації?

Таке теж можливо. Забудькуватий платник згодом схаменувся і намагається виправитися ще до податкової перевірки. Але чи вийде в нього щось зробити з періодом починаючи з 11 липня 2023 року і до дати фактичної реєстрації?

Самостійно виправитися за період nereєстрації платником ПДВ не вийде

На жаль, виправитися самостійно за період, що випав, неможливо. Тож, скажімо, після ПДВ-реєстрації донарахувати податкові зобов'язання заднім числом з 11-го числа і далі за пропущені дні не вийде.

Несвоєчасно подали заяву на обов'язкову ПДВ-реєстрацію — самостійно уточнитися немає можливості

Все про ПДВ

Лекція 1. ПДВ-реєстрація

Тобто особа, яка несвоєчасно подала заяву на обов'язкову ПДВ-реєстрацію, не має можливості самостійно уточнитися і сплатити до бюджету податок, нарахований за пропущений період, — до моменту реєстрації платником ПДВ. За таких обставин усю відповідальність порахують самі контролери.

Подати декларацію з ПДВ за прогавлені періоди неможливо

Як пояснюють податківці, у такому разі Податковим кодексом не передбачено механізму декларування платником ПДВ самостійно нарахованих податкових зобов'язань за період з 11-го дня і до дати ПДВ-реєстрації.

ПДВ-декларацію можуть подавати лише зареєстровані платники

Декларацію з ПДВ можуть подавати лише зареєстровані платники. Та й перший звітний період починається з дня ПДВ-реєстрації.

Підстави для складання ПН за пропущений період відсутні

Тому і законодавчі підстави для складання податкових накладних за такий пропущений період у платника відсутні.

Донарахують ПЗ за пропущений період разом зі штрафами за заниження (ст. 123 ПКУ) податківці

А в цьому випадку податківці самостійно розрахують і донарахують платникові за пропущений період суму податкового зобов'язання разом зі штрафними санкціями за заниження податку.

ВИСНОВКИ

- ✓ Якщо перевищено 1 млн грн, подати заяву на ПДВ-реєстрацію треба не пізніше за 10-е число наступного місяця.
- ✓ Обов'язки ПДВ-платника (щодо складання та реєстрації ПН і права на відображення ПК) виникають з дати внесення запису до Реєстру платників ПДВ.
- ✓ Якщо із запізненням зареєструвалися платником ПДВ, то виправитися за пропущений період не вийде. Розрахують платникові суму донарахувань з ПДВ зі штрафними санкціями податківці

Все про ПДВ

Лекція 1. ПДВ-реєстрація

Наразі — час для підсумків.

Якщо перевищено «мільйон», то подати заяву на реєстрацію платником ПДВ треба не пізніше за 10-е число наступного місяця.

Обов'язки ПДВ-платника (щодо складання та реєстрації податкових накладних, а також права на відображення податкового кредиту) виникають з дати реєстрації особи платником ПДВ. Тобто з дати внесення запису до Реєстру платників ПДВ.

Якщо із запізненням зареєструвалися платником ПДВ, то самостійно виправитися за пропущений період не вийде. А податківці самі розрахують платникові суму донарахувань з ПДВ зі штрафними санкціями.

Урок 4. ПДВ-реєстрація і єдиний податок

ПДВШНІ ЄП-ОСОБЛИВОСТІ

Для сільгоспЄП жодних особливостей ПДВ-реєстрації не передбачено

Одразу зауважу: щодо сільгосп-єдиноподатників групи 4 жодних особливостей ПДВ-реєстрації не передбачено.

Платниками ПДВ можуть бути лише ЄП-платники групи 3 зі ставкою 3 % (ФОП і юрособи)

А ось серед єдиноподатників груп 1, 2 і 3 одночасно бути і платниками ПДВ, і платниками єдиного податку може тільки одна категорія. Це фізичні та юридичні особи, які працюють на групі 3 і сплачують єдиний податок за ставкою 3 відсотки. Тобто ПДВшною особою є або діючі третьогрупники, які працюють на ставці 3 відсотки, або інші єдиноподатники групи 3, які добровільно обирають цю ставку і переходять на неї.

Не є ПДВ-особою всі єдиноподатники-безПДВшники:

- групи 1;
- групи 2;
- групи 3, які сплачують ЄП за ставкою 5 %

Отже, для ПДВ-цілей не є особою всі єдиноподатники-безПДВшники, а саме:

- усі першогрупники;
- усі другогрупники;
- а також третьогрупники, які сплачують єдиний податок за ставкою 5 відсотків.

Обов'язок ПДВ-реєстрації на ЄП-платників груп 1, 2 і 3 (зі ставкою ЄП 5 %) не поширюється — при дотриманні лімітів ЄП-доходу

У цих єдиноподатників є унікальне право — вони можуть перевищувати мільйонний обсяг операцій і при цьому не реєструватися платниками ПДВ! Адже обов'язок ПДВ-реєстрації на них не поширюється незалежно від обсягів операцій. Головне — дотримуватися встановлених лімітів ЄП-доходу.

ЄДИННИКИ ГРУПИ 3 І ПДВ

Для особи, яка працює на ЄП групи 3, ПДВ-реєстрація — завжди добровільна

Отже, єдиноподатник групи 3 з обсягом ПДВ-оподатковуваних операцій понад один мільйон гривень може «ховатися» від обов'язкової ПДВ-реєстрації, обравши безПДВшну ставку єдиного податку.

Таким чином, можна сказати, що для особи, яка працює на спрощеній системі в групі 3, ПДВ-реєстрація — завжди добровільна справа.

ПЕРЕХІД НА ЗАГАЛЬНУ СИСТЕМУ І ПДВ

Єдиноподатники не реєструються ПДВ-платниками, допоки працюють на спрощеній системі

Здавалося б, цілковита лафа:
хочеш — будь ПДВшником, хочеш — не будь ним,
хочеш — чергуй перебування у ПДВшному і безПДВшному статусі, змінюючи групу чи ставку єдиного податку.

Однак, як завжди, у бочці меду є ложка дьогтю: вільне поводження з ПДВ єдиноподатникам дозволене рівно доти, допоки вони працюють на спрощеній системі.

Єдиноподатник переходить
на загальну систему

загальні правила
ПДВ-реєстрації

Щойно єдиноподатник переходить на загальну систему (добровільно чи внаслідок порушення умов перебування на спрощенці), він одразу потрапляє в жорна ПДВ-реєстрації. І на нього поширюються загальні правила ПДВ-реєстрації.

Все про ПДВ

Лекція 1. ПДВ-реєстрація

ПДВ-реєстрація єдиноподатника:

- 1) обирає групу 3 зі ставкою ЄП 3 %;
- 2) переходить на загальну систему оподаткування

Отже, реєстрація платником ПДВ чекає на платника єдиного податку у двох випадках:

- перший — якщо він обирає роботу на групі 3 за ставкою єдиного податку 3 відсотки;
- другий — якщо він переходить на загальну систему оподаткування. Тут група єдиного податку значення не має.

ЧИННИЙ ЄДИНОПОДАТНИК

ПДВ-платниками можуть бути тільки єдиноподатники групи 3 зі ставкою 3 %

Повторю ще раз: серед чинних єдиноподатників ПДВшниками можуть бути тільки третьогрупники, які обрали ставку 3 відсотки. Є кілька шляхів, якими можна опинитися в статусі єдиноподатника-ПДВшника. Перелічу їх!

ПЕРЕХІД ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ СИСТЕМИ — БУВ ПДВ-ПЛАТНИКОМ

На загальній системі — платник ПДВ, на єдиному податку — група 3 за ставкою 3 %

Загальносистемник має право перейти на спрощену систему. Суб'єкт господарювання вирішив скористатися цим правом і обрав групу 3 і ставку єдиного податку 3 відсотки. Якщо перебуваючи на загальній системі, кандидат у спрощенці вже був платником ПДВ, тоді з його ПДВ-реєстрацією нічого робити не треба. Він просто продовжує своє ПДВшне життя вже на спрощеній системі.

ПЕРЕХІД ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ СИСТЕМИ — НЕ БУВ ПДВ-ПЛАТНИКОМ

На загальній системі — не був ПДВ-платником, на ЄП-групу 3 за ставкою 3 % — через ПДВ-реєстрацію

Все про ПДВ

Лекція 1. ПДВ-реєстрація

Інша річ, якщо перебуваючи на загальній системі, суб'єкт господарювання не був платником ПДВ. Наприклад, через незначний обсяг оподатковуваних операцій.

Обираючи групу 3 і ставку єдиного податку 3 відсотки, такий кандидат у спрощенці зобов'язаний пройти через ПДВ-реєстрацію. Незалежно від обсягу ПДВ-оподатковуваних операцій.

Заява на ПДВ-реєстрацію — не пізніше ніж за 15 к. дн. до початку календарного кварталу, з якого особа бажає стати єдиноподатником групи 3 за ставкою 3 %

Заяву на ПДВ-реєстрацію така особа подає не пізніше ніж за 15 календарних днів до початку календарного кварталу, з якого вона бажає стати єдиноподатником-ПДВшником. На щастя, строк подання такої заяви збігається зі строком подання заяви на єдиний податок.

Платник ПДВ — з першого числа календарного кварталу, у якому застосовуватиме ЄП-ставку 3 %

Новоспечений єдиноподатник вважається платником ПДВ з першого числа календарного кварталу, в якому буде застосовуватися ставка єдиного податку 3 відсотки. Тобто ПДВ-реєстрація цього єдиноподатника-ПДВшника здійснюється одночасно з його єдиноподатковою реєстрацією.

ПЕРЕХІД З ІНШОЇ ЄП-СТАВКИ

Заява на ПДВ-реєстрацію — за 10 к. дн. до початку календарного місяця, у якому застосовуватиметься ЄП-ставка 3 %

Якщо спрощенець групи 3 сплачує єдиний податок за ставкою 5 відсотків і вирішив перейти на 3 відсотки, то заяву на ПДВ-реєстрацію треба подати не пізніше ніж за 10 календарних днів до початку кварталу, в якому буде застосовуватися нова ставка.

Платник ПДВ — з першого числа календарного місяця, у якому застосовуватиме ЄП-ставку 3 %

Платником ПДВ такий єдиноподатник вважається з першого числа календарного місяця, у якому застосовуватиме нову ставку єдиного податку в розмірі 3 відсотки.

ДОБРОВІЛЬНИЙ ПЕРЕХІД З ІНШОЇ ЄП-ГРУПИ

Заява на ПДВ-реєстрацію при добровільному переході з молодшої групи — не пізніше ніж за 15 к. дн. до початку календарного кварталу, з якого особа бажає стати ЄП-платником групи 3 за ставкою 3 %

Якщо йдеться про добровільний перехід із групи 1 чи 2 у групу 3 єдиного податку з ПДВ, то заяву на ПДВ-реєстрацію треба подати не пізніше ніж за 15 календарних днів до початку календарного кварталу, в якому буде застосовуватися ставка єдиного податку 3 відсотки.

Строк подання заяви на ПДВ-реєстрацію збігається зі строком подання заяви на зміну ставки та/або групи ЄП

Тобто для єдиноподатників, які добровільно хочуть стати ПДВшниками, строк подання заяви на ПДВ-реєстрацію збігається зі строком подання заяви на зміну ставки або групи єдиного податку.

Платник ПДВ — з першого числа календарного кварталу, у якому застосовуватиметься ЄП-ставка 3 %

І платниками ПДВ вони будуть вважатися з першого числа календарного кварталу, в якому застосовуватиметься ставка єдиного податку 3 відсотки.

Тож перехід у статус єдиноподатника-ПДВшника відбуватиметься синхронно зі зміною безПДВшної ставки єдиного податку на ПДВшну.

ВИМУШЕНИЙ ПЕРЕХІД ІЗ ЄП-ГРУПИ 1 І 2

Платники ЄП груп 1 і 2, які перевищили граничний обсяг ЄП-доходу, можуть перейти у ЄП-групу 3

Крім того, можливість переходу в групу 3 передбачена для єдиноподатників молодших груп у випадку перевищення ними граничного обсягу доходу для своєї групи.

Все про ПДВ

Лекція 1. ПДВ-реєстрація

Звичайно, ніщо не заважає таким малюкам груп 1 і 2 обрати ставку єдиного податку 5 відсотків і уникнути ПДВ-реєстрації.

Заява на ПДВ-реєстрацію при перевищенні граничного обсягу доходу — не пізніше 20-го числа місяця, що настає за календарним кварталом, у якому допущено перевищення

Проте ті з них, які обрали ставку 3 відсотки, заяву на ПДВ-реєстрацію повинні подати одночасно із заявою на вимушену зміну групи. Тобто не пізніше 20-го числа місяця, що настає за календарним кварталом, у якому допущено перевищення обсягу доходу.

НОВОСТВОРЕНА ФОП ЧИ ЮРОСОБА

Можливість ПДВ-реєстрації безпосередньо з дня держреєстрації не передбачена

Ситуація, коли суб'єкт господарювання одразу після держреєстрації хоче стати єдиноподатником-ПДВшником, теж можлива. Однак із практичним втіленням такого бажання виникають певні труднощі. Адже держреєстрація може відбутися в будь-який день місяця. Натомість можливість ПДВ-реєстрації безпосередньо з дня держреєстрації не передбачена.

Без ПДВ-реєстрації новостворений суб'єкт господарювання не може обрати ЄП-ставку 3 %

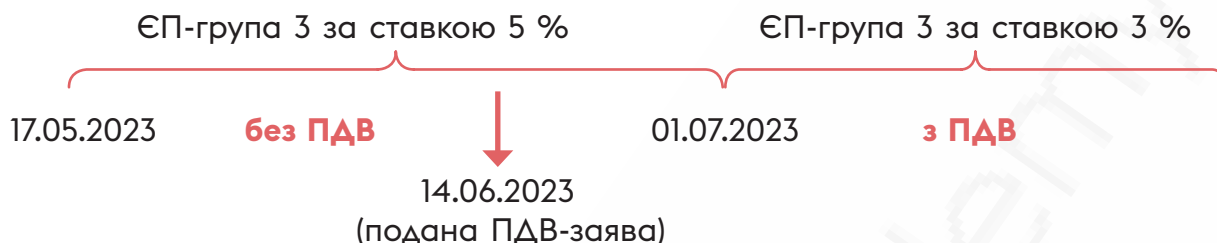
У свою чергу без ПДВ-реєстрації новостворений суб'єкт господарювання не може обрати ставку єдиного податку 3 відсотки. Із дня державної реєстрації новостворена особа може обрати виключно ставку єдиного податку в розмірі 5 відсотків доходу, що не передбачає сплату ПДВ.

Заява про перехід на сплату ЄП групи 3 за ставкою 3 % і заява на ПДВ-реєстрацію — не пізніше ніж за 10 к. дн. до початку наступного кварталу (як новостворені ФОП, так і юрособи)

І лише з першого числа наступного кварталу така особа може перейти в групу 3 зі ставкою 3 відсотки. Для цього слід подати заяву про перехід на сплату єдиного податку за ставкою 3 відсотки й одночасно — заяву на ПДВ-реєстрацію.

Строк — не пізніше ніж за 10 календарних днів до початку наступного кварталу. Цей висновок стосується як новостворених ФОП, так і новостворених юросіб.

Отже новостворена особа може стати єдиноподатником-ПДВшником лише з наступного кварталу після держреєстрації. Наприклад, державна реєстрація юрособи відбулася 17 травня 2023 року. 3 дня державної реєстрації підприємство зареєструвалося як платник єдиного податку третьої групи зі ставкою 5 відсотків. 14 червня 2023 року були подані заява про перехід на сплату єдиного податку за ставкою 3 відсотки та заява на реєстрацію платником ПДВ. Відтак у групі 3 зі ставкою єдиного податку 5 відсотків такий єдиноподатник перебуватиме до кінця другого кварталу. Тобто кварталу, в якому відбулася держреєстрація юрособи. І лише з 1 липня 2023 року такий єдиноподатник приєднається до лав ПДВ-платників.

КОЛИШНІЙ ЄДИНОПОДАТНИК

На єдиному податку — група 3 за ставкою 3 %, на загальній системі — платник ПДВ

Залишити спрощену систему єдиноподатник може добровільно або вимушено, внаслідок порушення умов перебування на єдиному податку. Якщо на спрощеній системі єдиноподатник перебував у статусі ПДВшника, перехід на загальну систему ніяк на ПДВ-реєстрації не позначиться.

На єдиному податку — група 3 за ставкою 5 %, на загальній системі — тест обсягу операцій на 1 млн грн

А от єдиноподатник безПДВшник при переході на загальну систему повинен промоніторити свій обсяг оподатковуваних операцій за останні 12 календарних місяців. Тут можливі два варіанти.

ОБСЯГ ОПЕРАЦІЙ ПОНАД 1 МЛН ГРН

Обсяг ПДВ-оподатковуваних операцій > 1 млн грн

обов'язкова ПДВ-реєстрація

Якщо в колишнього єдиноподатника обсяг ПДВ-оподатковуваних операцій перевищує одномільйонний поріг, така особа підлягає негайній і обов'язковій ПДВ-реєстрації. Адже від ПДВ-реєстрації таку особу рятував виключно факт перебування на спрощеній системі. І тут не має значення, на якій системі оподаткування було здійснено операцій на 1 млн грн.

Заява на ПДВ-реєстрацію — не пізніше 10-го числа першого календарного місяця, в якому здійснено перехід на загальну систему

Заяву на ПДВ-реєстрацію треба подати не пізніше 10-го числа першого календарного місяця, в якому здійснено перехід на загальну систему.

Платник ПДВ — з 1-го числа календарного місяця, в якому здійснено перехід на загальну систему, якщо на день подання реєстраційної заяви 1-е число не настало

Якщо колишній єдиноподатник устиг подати заяву на ПДВ-реєстрацію до першого числа свого першого календарного місяця на загальній системі, тоді він є платником ПДВ безпосередньо з першого дня роботи на загальній системі.

Платник ПДВ — з дня внесення запису до Реєстру платників ПДВ, якщо на день подання реєстраційної заяви 1-е число календарного місяця переходу настало

Якщо не встиг до першого числа подати реєстраційну заяву — тоді ПДВ-платником він стає з дня, коли фіскали внесуть запис про нього до Реєстру платників ПДВ.

ОБСЯГ ОПЕРАЦІЙ МЕНШЕ 1 МЛН ГРН

Обсяг ПДВ-оподатковуваних операцій < 1 млн грн

добровільна ПДВ-реєстрація

Все про ПДВ

Лекція 1. ПДВ-реєстрація

Якщо колишній єдиноподатник за обсягом ПДВ-оподатковуваних операцій не дотягує до обов'язкової ПДВ-реєстрації, факт переходу на загальну систему ні до чого його не зобов'язує. Але за наявності бажання він може зареєструватися платником ПДВ добровільно.

Заява на ПДВ-реєстрацію — не пізніше ніж за 10 к. дн. до початку місяця, з якого вважатиметься платником ПДВ

У такому разі екєдиноподатник подає заяву на ПДВ-реєстрацію не пізніше ніж за 10 календарних днів до початку податкового періоду, з якого він хоче стати платником ПДВ. Тобто тут усе, як у звичайного ПДВ-добровольця.

ВИСНОВКИ

- ✓ Одночасно бути і платниками ЄП, і платниками ПДВ можуть лише ті єдиноподатники, які обрали групу 3 і ставку ЄП 3 %.
- ✓ Новостворена особа (як ФОП, так і юрособа) з дня держреєстрації може зареєструватися лише єдиноподатником-безПДВшником. Аби стати ПДВ-платником, їй слід не пізніше ніж за 10 к. дн. до початку наступного кварталу подати заяву про перехід на сплату ЄП за ставкою 3 % та ПДВ-заяву.
- ✓ При переході на загальну систему реєструватися платниками ПДВ зобов'язані лише ті єдиноподатники-безПДВшники, у яких обсяг ПДВ-оподатковуваних операцій перевищив 1 млн грн

А зараз — висновки.

Одночасно бути і платниками єдиного податку, і платниками ПДВ можуть лише ті єдиноподатники, які обрали групу 3 і ставку єдиного податку 3 відсотки.

Новостворена особа (як ФОП, так і юрособа) з дня держреєстрації може зареєструватися лише єдиноподатником-безПДВшником. Аби стати ПДВ-платником, такій особі слід не пізніше ніж за 10 календарних днів до початку наступного кварталу подати заяву про перехід на сплату єдиного податку за ставкою 3 відсотки та заяву на реєстрацію платником ПДВ.

При переході на загальну систему (добровільно чи вимушено, внаслідок порушення умов перебування) реєструватися платниками ПДВ зобов'язані лише ті єдиноподатники-безПДВшники, у яких обсяг ПДВ-оподатковуваних операцій перевищив одномільйонний поріг.

Урок 5. Анулювання ПДВ-реєстрації

ПДВ-реєстрація може бути анульована за ініціативою:

- платника ПДВ;
- контролюючого органу

Позбутися ПДВ-статусу можна за ініціативою:

- як самого платника ПДВ (тобто добровільно),
- так і контролюючого органу (тобто примусово).

ІНІЦІАТИВА ПДВ-ПЛАТНИКА

Для ПДВ-анулювання — подають заяву за формою № 3-ПДВ за місцем податкової реєстрації

Для анулювання реєстрації платник ПДВ заповнює та подає до контролюючого органу за місцем своєї податкової реєстрації заяву за формою № 3-ПДВ.

Анулюють ПДВ-реєстрацію — на дату подання заяви № 3-ПДВ (п. 184.2 ПКУ)

Якщо в контролерів немає претензій, вони анулюють ПДВ-реєстрацію на дату подання такої заяви.

Рішення про ПДВ-анулювання — надішлють протягом 3 роб. дн. після дня анулювання

Про анулювання ПДВ-реєстрації контролюючий орган письмово повідомить платника протягом 3 робочих днів після дня анулювання.

За відсутності підстав для ПДВ-анулювання — нададуть письмову відмову протягом 10 к. дн. після надходження заяви № 3-ПДВ (п. 184.4 ПКУ)

Але в разі відсутності підстав для анулювання реєстрації фіскали протягом 10 календарних днів після надходження від платника заяви за формою № 3-ПДВ нададуть йому мотивовану письмову відмову з поясненнями щодо цього питання.

Заява № 3-ПДВ в електронній формі — відмова в анулюванні / пропозиція надати нову заяву в електронній формі

Якщо заява про анулювання ПДВ-реєстрації подана в електронній формі, відмову в анулюванні або пропозицію надати нову заяву фіскали надішлють теж в електронній формі на адресу електронної пошти, з якої надійшла така заява.

ІНІЦІАТИВА КОНТРОЛЕРІВ

ПДВ-анулювання за ініціативою фіскалів — оформляють рішення № 6-РПДВ

Рішення про анулювання ПДВ-реєстрації за ініціативою контролерів оформляють за формою № 6-РПДВ.

Дата підписання рішення № 6-РПДВ — день прийняття, день прийняття — день ПДВ-анулювання (п. 184.2 ПКУ)

Дата підписання такого рішення вважається днем його прийняття, а день прийняття — днем анулювання ПДВ-реєстрації платника. Причому анулювання відбувається незалежно від здійснення документальних і камеральних перевірок такої особи та їх результатів. Також не має значення обов'язок такої особи бути зареєстрованою та нараховувати чи сплачувати ПДВ.

Примірник рішення № 6-РПДВ направляють платнику протягом 3 роб. дн. після дня анулювання

Один примірник рішення протягом 3 робочих днів після дня анулювання ПДВ-реєстрації направляють особі, реєстрація якої анульована.

АВТОМАТИЧНЕ ПДВ-АНУЛЮВАННЯ

Податківці автоматично анулюють ПДВ-реєстрацію:
— на підставі відомостей з ЄДР про припинення особи (крім перетворення);
— за даними Реєстру платників ЄП про застосування спрощеної системи оподаткування, що не передбачає сплати ПДВ

Є два випадки, коли податківці анулюють ПДВ-реєстрацію автоматично. Зроблять вони це:

- по-перше — на підставі відомостей Єдиного державного реєстру, якщо щодо особи, зареєстрованої платником ПДВ, внесено запис про державну реєстрацію припинення юрособи (крім перетворення) або підприємницької діяльності ФОП;
- по-друге — за даними Реєстру платників єдиного податку, якщо до нього внесено запис про застосування спрощеної системи оподаткування, що не передбачає сплати ПДВ.

Перехід у ЄП-групу 3 зі ставкою 5 % — автоматичне ПДВ-анулювання

Тобто при переході в групу 3 єдиного податку на ставку без ПДВ (тобто 5 відсотків) можна взагалі не подавати заяву на анулювання ПДВ-реєстрації. Адже така розреєстрація здійснюється податківцями автоматично на підставі запису в Реєстрі платників єдиного податку.

ПДВ-анулювання — останнім днем звітного періоду, що передує переходу на ЄП без ПДВ

При цьому таке анулювання відбувається останнім днем звітного періоду, що передує переходу суб'єкта на єдиний податок без сплати ПДВ.

ДАТА АНУЛЮВАННЯ ПДВ-РЕЄСТРАЦІЇ

ПДВ-анулювання здійснюється на дату:

- подання заяви платником за формою № 3-ПДВ;
- прийняття рішення фіскалами за формою № 6-РПДВ;
- зазначену в судовому рішенні;
- припинення дії договору про спільну діяльність, договору управління майном, угоди про розподіл продукції або закінчення строку, на який утворено особу;
- що передує дню втрати особою статусу платника ПДВ;
- держреєстрації припинення юрособи або підприємницької діяльності ФОП

Отже, анулювання ПДВ-реєстрації здійснюється на визначену дату. Це може бути:

- дата подання платником заяви за формою № 3-ПДВ або прийняття рішення фіскалами про анулювання ПДВ-реєстрації;

- дата, зазначена в судовому рішенні;
- дата припинення дії договору про спільну діяльність, договору управління майном, угоди про розподіл продукції або закінчення строку, на який утворено особу, зареєстровану як платник ПДВ;
- дата, що передує дню втрати особою статусу платника ПДВ;
- дата державної реєстрації припинення юрособи або підприємницької діяльності ФОП.

При цьому датою анулювання ПДВ-реєстрації визначається дата, що настала раніше.

СИТУАЦІЇ ПДВ-РОЗРЕЄСТРАЦІЇ

№ з/п	П. 184.1 ПКУ	Причини і підстави анулювання ПДВ-реєстрації
		На підставі заяви платника
1	П.п. «а»	Якщо загальна вартість оподатковуваних товарів/послуг за останні 12 календарних місяців була меншою за 1 млн грн (п. 181.1 ПКУ) за умови сплати суми ПЗ у випадках, визначених розд. V ПКУ

Ситуації, за яких платника ПДВ може бути знято з реєстрації, прямо визначені Податковим кодексом.

Причини і підстави анулювання реєстрації такі.

Підстава перша — загальна вартість оподатковуваних товарів/послуг, що надаються платником ПДВ, за останні 12 календарних місяців була меншою за 1 млн грн за умови сплати податкових зобов'язань.

Платник може ініціювати анулювання ПДВ-реєстрації після спливу 12 календарних місяців

Отже платник може ініціювати анулювання реєстрації після спливу 12 календарних місяців. Ідеться саме про останні календарні місяці, а не їх відлік із 1 січня календарного року.

Загальний обсяг оподатковуваних операцій не досяг 1 млн грн за останні 12 календарних місяців — ПДВ-розреєстрація за добровільним рішенням платника

Все про ПДВ

Лекція 1. ПДВ-реєстрація

Тобто якщо загальний обсяг оподатковуваних операцій не досяг 1 млн грн, розреєстрація можлива тільки за добровільним рішенням платника ПДВ. Загальна вартість операцій визначається за даними поданих ПДВ-декларацій.

Не сплатили ПЗ з ПДВ — фіскалі можуть повернути заяву № 3-ПДВ протягом 10 к. дн. після надходження

Якщо платник не розрахувався з бюджетом за податковими зобов'язаннями останнього періоду, то фіскалі можуть повернути заяву за формою № 3-ПДВ протягом 10 календарних днів після її надходження.

Анулюють реєстрацію — на дату подання заяви № 3-ПДВ

Анулювання реєстрації здійснюють на дату подання платником ПДВ заяви за формою № 3-ПДВ.

№ з/п	П. 184.1 ПКУ	Причини і підстави анулювання ПДВ-реєстрації
На підставі заяви платника або за рішенням фіскалів		
2	П.п. «б»	Особа прийняла рішення про припинення і затвердила ліквідаційний баланс, передавальний акт або розподільчий баланс за умови сплати суми ПЗ з податку у випадках, визначених розд. V ПКУ

Друга підстава ПДВ-анулювання — особа прийняла рішення про припинення та затвердила ліквідаційний баланс, передавальний акт або розподільчий баланс за умови сплати податкових зобов'язань з ПДВ.

ПДВ-розреєстрація може бути ініційована платником ПДВ — юрособою після складання комісією з припинення (комісією з реорганізації, ліквідаційною комісією) або ліквідатором ліквідаційного балансу, передавального акта або розподільчого балансу при реорганізації платника ПДВ.

ПДВ-анулювання — у разі реорганізації шляхом приєднання, злиття, поділу та перетворення

Анулювання за такої ситуації може бути ініційовано платником у разі реорганізації платника ПДВ шляхом приєднання, злиття, поділу, а також перетворення

Все про ПДВ

Лекція 1. ПДВ-реєстрація

(у випадку якщо датою державної реєстрації юрособи, утвореної в результаті перетворення, є дата завершення перетворення).

Не анулюють ПДВ-реєстрацію — у разі реорганізації шляхом виділення

А ось якщо платник реорганізується шляхом виділення, тоді його ПДВ-реєстрація анулюванню не підлягає.

Анулюють ПДВ-реєстрацію — на дату подання заяви платником ПДВ або прийняття рішення фіскалами про анулювання реєстрації

Анулювання ПДВ-реєстрації здійснюють на дату подання заяви платником ПДВ або прийняття рішення контролюючим органом про анулювання реєстрації.

№ з/п	П. 184.1 ПКУ	Причини і підстави анулювання ПДВ-реєстрації
На підставі заяви платника або за рішенням фіскалів		
3	П.п. «В»	Платник ПДВ реєструється як платник ЄП, умова сплати якого не передбачає сплати ПДВ

Третя підстава розреєстрації — платник ПДВ реєструється платником єдиного податку, умова сплати якого не передбачає сплати ПДВ. Тобто стає спрощенцем групи 3 зі ставкою 5 %.

Анулюють ПДВ-реєстрацію — останнім днем звітного періоду, що передує переходу платника на ЄП без ПДВ

Виключення такого суб'єкта з Реєстру платників ПДВ відбудеться останнім днем звітного періоду, що передує переходу платника на єдиний податок без сплати ПДВ.

№ з/п	П. 184.1 ПКУ	Причини і підстави анулювання ПДВ-реєстрації
За рішенням фіскалів		
4	П.п. «Г»	Платник ПДВ протягом 12 послідовних податкових місяців: 1) не подає фіскалам декларації з ПДВ та/або 2) подає порожні декларації (відсутні операції, які формують ПЗ чи ПК)

Все про ПДВ

Лекція 1. ПДВ-реєстрація

Четверта підстава ПДВ-анулювання — платник ПДВ протягом 12 послідовних податкових місяців не подає декларації з ПДВ або подає порожні декларації — тобто в них відсутні операції з постачання або придбання, які формують податкові зобов'язання чи податковий кредит.

За цією підставою анулювати ПДВ-реєстрацію мають право фіскали.

Розреєстрація загрожує, якщо платник послідовні 12 місяців:

- 1) не подає ПДВ-декларації;
- 2) подає декларації з відсутніми ПДВ-операціями — не декларує ні ПЗ, ні ПК

Тобто ПДВ-розреєстрація загрожує платникові, якщо він послідовні 12 місяців:
— не подає декларації зовсім або
— подає їх з відсутніми ПДВ-операціями — тобто не декларує ні податкові зобов'язання, ні податковий кредит.

Причому таке можливе тільки в тому випадку, якщо взагалі повністю були відсутні операції, що здійснюються з метою формування податкових зобов'язань і податкового кредиту. Тут не беремо до уваги ті випадки, коли операції фактично були, але в поданих деклараціях їх не відобразили.

Якщо протягом 12 місяців були задекларовані хоча б операції з придбання товарів/послуг, приводу анулювати ПДВ-реєстрацію немає

Якщо ж, наприклад, 12 місяців немає податкових зобов'язань, але при цьому хоча б в одному з них задекларовано податковий кредит, тоді примусове ПДВ-анулювання платникові не загрожує.

Від'ємне значення
більше 12 місяців → Протягом 12 місяців
не задекларовано
ні ПЗ, ні ПК → Підстава
анулювати
ПДВ-реєстрацію

Але зауважте! Якщо в деклараціях за останні 12 календарних місяців:
— просто тягнеться від'ємне значення, яке сформоване за рахунок придбань, здійснених більше 12 місяців тому, але при цьому
— не були задекларовані ні податкові зобов'язання, ні податковий кредит, тоді в податківців є всі підстави анулювати ПДВ-реєстрацію.

Все про ПДВ

Лекція 1. ПДВ-реєстрація

У 12 місячний період:

- не враховують місяць, у якому проведена ПДВ-реєстрація, якщо особа зареєстрована ПДВ-платником з іншого дня, ніж перший день календарного місяця;
- включають останні 12 послідовних місяців, за які подані ПДВ-декларації або сплив строк подання ПДВ-декларацій до отримання/складання фіскалами документа, що є підставою для анулювання ПДВ-реєстрації

Також врахуйте! Період у 12 місяців визначається з урахуванням того, що:

- не враховується місяць, у якому проведена реєстрація платника ПДВ. Це за умови, що особа зареєстрована платником ПДВ з іншого дня, ніж перший день календарного місяця;
- включаються останні 12 послідовних податкових місяців, за які подані декларації з ПДВ (у разі подання декларацій) або сплив строк подання ПДВ-декларацій (у разі їх неподання) до отримання або складання фіскалами документа, що є підставою для анулювання ПДВ-реєстрації.

Анулюють ПДВ-реєстрацію — на дату прийняття рішення податківцями про анулювання реєстрації

Анулювання реєстрації здійснюється на дату прийняття рішення контролюючим органом про анулювання ПДВ-реєстрації.

№ з/п	П. 184.1 ПКУ	Причини і підстави анулювання ПДВ-реєстрації
За рішенням фіскалів		
5	П.п. «Г»	Установчі документи платника ПДВ визнані рішенням суду недійсними
6	П.п. «Д»	Господарським судом винесено ухвалу про ліквідацію юридичної особи — банкрута
7	П.п. «Е»	Платник ПДВ (1) ліквідується за рішенням суду (фізична особа позбувається статусу суб'єкта господарювання), або (2) особу звільнено від сплати податку за рішенням суду, або (3) податкову реєстрацію особи анульовано (скасовано, визнано недійсною) за рішенням суду

Підстава п'ята ПДВ-анулювання — установчі документи ПДВ-платника визнані рішенням суду недійсними.

Підстава шоста — господарським судом винесено ухвалу про ліквідацію юридичної особи — банкрута.

Підстава сьома — платник ПДВ ліквідується за рішенням суду (а ФОП позбавляється статусу суб'єкта господарювання), або особу звільнено від сплати податку чи її податкову реєстрацію анульовано (скасовано, визнано недійсною) за рішенням суду.

Заява № 3-ПДВ не подається — анулюють ПДВ-реєстрацію на підставі судового рішення на дату, зазначену в ньому

За всіх цих підстав ПДВ-розреєстрації заяву за формою № 3-ПДВ платник не подає. Податківці анулюють ПДВ-реєстрацію на підставі відповідного судового рішення. Анулювання здійснюють на дату, зазначену в судовому рішенні.

№ з/п	П. 184.1 ПКУ	Причини і підстави анулювання ПДВ-реєстрації
За рішенням фіскалів		
8	П.п. «є»	Фізична особа, зареєстрована як платник ПДВ, померла, оголошена померлою, визнана недієздатною або безвісно відсутньою, обмежена її цивільна дієздатність

Восьма підстава ПДВ-анулювання — фізична особа, зареєстрована платником ПДВ, померла, її оголошено померлою, визнано недієздатною або безвісно відсутньою, обмежено її цивільну дієздатність.

Рішення приймає податкова на підставі інформації про смерть фізособи або рішення суду

Тут рішення приймає контролюючий орган на підставі інформації про смерть фізичної особи або рішення суду.

№ з/п	П. 184.1 ПКУ	Причини і підстави анулювання ПДВ-реєстрації
		За рішенням фіскалів
9	П.п. «з»	Припинено дію договору про спільну діяльність, договору управління майном, угоди про розподіл продукції (для платників, зазначених у пп. 4, 5 і 8 п. 180.1 ПКУ) або закінчився строк, на який утворено особу, зареєстровану як платник ПДВ

І остання дев'ята підстава для ПДВ-розреєстрації — це коли припинено дію договору про спільну діяльність, договору управління майном, угоди про розподіл продукції або закінчився строк, на який утворено особу, зареєстровану як платник ПДВ.

Заяву платник не подає — ПДВ-реєстрацію анулюють за рішенням фіскалів на підставі підтвердних документів:

- припинення дії договору про спільну діяльність, договору управління майном, угоди про розподіл продукції;
- закінчення строку, на який утворений платник ПДВ

За таких обставин заяву платник не подає — його ПДВ-реєстрацію анулюють за рішенням податкового органу на підставі документів, які підтверджують:

- припинення дії договору про спільну діяльність, договору управління майном, угоди про розподіл продукції;
- закінчення строку, на який утворений платник ПДВ.

Анулюють ПДВ-реєстрацію — на дату припинення дії відповідного договору або закінчення строку, на який утворена особа

Анулювання реєстрації здійснюється на дату припинення дії відповідного договору або закінчення строку, на який утворена особа, зареєстрована платником ПДВ.

ВИСНОВКИ

- ✓ Ініціатором анулювання ПДВ-реєстрації може бути як сам платник ПДВ, так і контролюючий орган.
- ✓ Для ПДВ-анулювання за самостійним рішенням платник подає фіскалам за місцем своєї податкової реєстрації заяву № 3-ПДВ.
- ✓ Контролери анулювання ПДВ-реєстрації за своїм рішенням оформляють за формою № 6-РПДВ.
- ✓ Якщо загальний обсяг оподатковуваних операцій не досяг 1 млн грн, анулювати ПДВ-реєстрацію можливо тільки за добровільним рішенням платника.
- ✓ Фіскали мають право анулювати ПДВ-реєстрацію, якщо платник послідовні 12 місяців не подає декларації зовсім або подає їх з відсутніми ПДВ-операціями — тобто не декларує ні ПЗ, ні ПК

Настав час для підсумків.

Ініціатором анулювання ПДВ-реєстрації може бути як сам платник ПДВ, так і контролюючий орган.

Якщо ініціатор ПДВ-анулювання платник, тоді він самостійно подає до податкового органу за місцем своєї податкової реєстрації заяву за формою № 3-ПДВ.

Рішення про анулювання ПДВ-реєстрації за своєю ініціативою контролери оформляють за формою № 6-РПДВ.

Якщо загальний обсяг оподатковуваних операцій не досяг одномільйонного порога, анулювати ПДВ-реєстрацію можливо тільки за добровільним рішенням платника.

Фіскали мають право примусово анулювати ПДВ-реєстрацію, якщо платник послідовні 12 місяців не подає декларації зовсім або подає їх з відсутніми ПДВ-операціями. Тобто не декларує ні податкові зобов'язання, ні податковий кредит.

Урок 6. Наслідки анулювання ПДВ-реєстрації

УМОВНІ ПОДАТКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Завдання нарахування умовних ПЗ — компенсувати ПК

Незалежно від причини анулювання — самостійно чи за рішенням контролерів — платник ПДВ стикається з необхідністю нараховувати на деякі операції умовні податкові зобов'язання. Завдання нарахування умовних податкових зобов'язань — компенсувати податковий кредит.

Умовні ПЗ нараховують:

- 1) за активами, які обліковуються в платника на момент анулювання його ПДВ-статусу;
- 2) за такими активами суми вхідного ПДВ були включені до складу ПК

Так, під умовний удар потрапляють активи, які одночасно:

- залишилися не використаними платником в оподатковуваній діяльності на момент ПДВ-анулювання та
- за якими суми вхідного ПДВ були включені до складу податкового кредиту.

Суть нарахування умовних ПЗ — нівелювати відображений ПК

Ще раз повторимо: суть нарахування умовних ПДВ-зобов'язань полягає в нівелюванні сум податкового кредиту, які не зіграли в господарській діяльності платника в межах оподатковуваних операцій.

Нараховують умовні ПЗ за тією ж ставкою ПДВ (20 %, 14 % або 7 %), за якою був відображений ПК

Також врахуйте! Основний принцип нарахування умовних податкових зобов'язань — розмір ПДВ-ставки повинен відповідати тій ставці, за якою раніше був відображений податковий кредит.

Умовні ПЗ не нараховують:

- за активами, придбаними без ПДВ;
- якщо за вхідним ПДВ з будь-яких причин не був відображений ПК;
- за активами, придбаними з ПДВ, за якими раніше вже були нараховані компенсуючі ПЗ за п. 198.5 ПКУ;
- за необоротними активами, які повністю амортизовані

Умовні податкові зобов'язання не треба нараховувати:

- по-перше — за активами, які були придбані без ПДВ (наприклад, у неплатників ПДВ або до реєстрації платником ПДВ);
- по-друге — якщо за вхідним ПДВ з будь-яких причин не був відображений ПК. Наприклад, податковий кредит не був підтверджений податковою накладною або платник вирішив притримати податкову накладну на 365 днів;
- по-третє — за активами, придбаними з ПДВ, за якими раніше вже були нараховані компенсуючі податкові зобов'язання за пунктом 198.5 Податкового кодексу;
- по-четверте — за необоротними активами, які повністю амортизовані. Позаяк вважається, що такі активи вже повністю взяли участь в оподатковуваній діяльності.

ПОДАТКОВА НАКЛАДНА НА УМОВНІ ПЗ

Фрагмент заповнення ПН на умовні ПЗ

Зведена податкова накладна		
Складена на операції, звільнені від оподаткування		
Не підлягає наданню отримувачу (покупцю) з причини	X	
(зазначається відповідний тип причини)	1	0

При анулюванні ПДВ-статусу нарахування умовних податкових зобов'язань оформляють за допомогою однієї завершуючої податкової накладної, складеної на себе.

Заповнюють податкову накладну на умовні податкові зобов'язання таким чином:

- у верхній лівій частині в графі «Не підлягає наданню отримувачу (покупцю) з причини» проставляємо помітку «X» і зазначаємо тип причини «10»;

Фрагмент заповнення ПН на умовні ПЗ

Отримувач (покупець)			
Товариство з обмеженою відповідальністю «Славсько»			
(найменування; прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) - для фізичної особи - підприємця)			
6 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0			
(індивідуальний податковий номер)	(номер філії ²)	(податковий номер платника податку ³ або серія (за наявності) та номер паспорта ⁴)	(код ⁵)

- у графі «Отримувач (покупець)» зазначаємо власне найменування підприємства. А для ФОП — прізвище, ім'я, по батькові (за наявності);
- у рядку «Індивідуальний податковий номер отримувача (покупця)» проставляємо умовний індивідуальний податковий номер «600000000000»;
- рядок «Податковий номер платника податку» і поле «код» не заповнюємо.

Фрагмент заповнення ПН на умовні ПЗ

Розділ Б												
N з/п	Опис (номенклатура) товарів/послуг продавця	Код			Одиниця виміру товару/послуги		Кількість (об'єм, обсяг)	Ціна постачання одиниці товару/послуги або максимальна роздрібна ціна товарів без урахування податку на додану вартість	Код ставки	Код пільги ⁷	Обсяги постачання (база оподаткування) без урахування податку на додану вартість	Сума податку на додану вартість
		товару згідно з УКТ ЗЕД	ознаки імпортованого товару ⁶	послуги згідно з ДКПП	умовне позначення (українське)	код						
1	2	3.1	3.2	3.3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Податкова накладна від 11.11.2021				грн						38400,00	7680,00
2	Податкова накладна від 15.12.2021				грн						5600,00	1120,00
3	Податкова накладна від 23.12.2021				грн						12300,00	2460,00

Розділ Б умовної податкової накладної заповнюють у такому порядку:

- у номенклатурній графі 2 зазначаємо дати складання та порядкові номери податкових накладних, на підставі яких було сформовано податковий кредит. Якщо податковий кредит було відображено на підставі митної декларації, касового чека, транспортного квитка або іншого замінника податкової накладної, тоді зазначаємо дату і номер такого документа;

- у графі 4 вказуємо «грн»;
- у графі 10 відображаємо вартість (частину вартості) товару, послуги, необоротного активу, на яку нараховуються умовні податкові зобов'язання;
- у графі 11 зазначаємо суму ПДВ, обраховану за ставкою 20 %, 14 % або 7 %.

Графи 3.1, 3.2, 3.3 та 5 — 9 умовної податкової накладної залишаємо порожніми. Тобто їх не заповнюємо.

Після дати ПДВ-розреєстрації виправити ПН з помилками не вийде

Зауважте: якщо податкова накладна на умовне постачання виявиться з помилками, то після дати ПДВ-розреєстрації виправити її вже не вийде.

РЕЄСТРАЦІЯ ПН ПІСЛЯ ПДВ-РОЗРЕЄСТРАЦІЇ

Дата ПДВ-анулювання — останній день складання і реєстрації ПН/ПК

День ПДВ-розреєстрації є останнім днем, коли платник має право не лише скласти, але й зареєструвати податкові накладні та розрахунки коригування до них. Після цієї дати зареєструвати їх уже не вийде. Навіть якщо граничні строки реєстрації ще не спливи.

Після ПДВ-розреєстрації — право на складання ПН і відображення ПК втрачається

Після цієї дати право на складання податкових накладних і відображення податкового кредиту втрачається.

Скласти і реєструвати ПН мають право тільки платники ПДВ

Річ у тому, що скласти і реєструвати податкові накладні можуть тільки платники ПДВ.

Система електронного адміністрування налаштована таким чином, що, втративши ПДВ-статус, зареєструвати податкові накладні платник уже не може. Навіть ті, які були складені до дати анулювання і за якими ще не збігли граничні строки їх реєстрації.

За нереєстрацію непрострочених ПН/РК платникові нічого не загрожує

Одна розрада — штрафи за нереєстрацію або несвоєчасну реєстрацію податкових накладних, за якими на дату ПДВ-анулювання не прострочена реєстрація, не застосовують.

Умовні ПЗ мають бути включені до останньої ПДВ-декларації

Важливо тільки, щоб умовні податкові зобов'язання за такими не зареєстрованими податковими накладними були включені до останньої ПДВ-декларації. Адже після зняття з ПДВ-реєстрації виправити (подати уточненки), на жаль, не вийде.

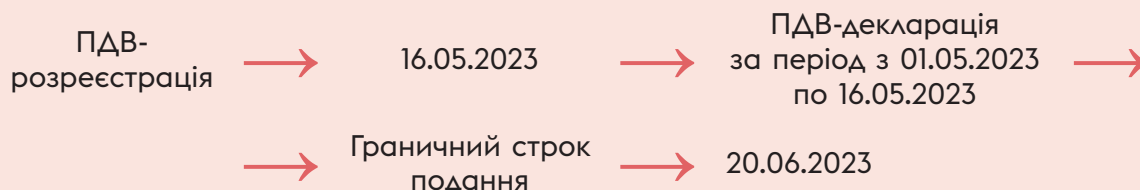
ПДВ-ДЕКЛАРАЦІЯ ЗА ОСТАННІЙ ПЕРІОД

Останнім звітний період — період, який розпочинається від дня, наступного за останнім днем попереднього звітного місяця, та закінчується днем ПДВ-анулювання

При анулюванні ПДВ-реєстрації останнім звітним періодом є період, який розпочинається з дня, що настає за останнім днем попереднього звітного місяця, та закінчується днем такого анулювання. Тому якщо анулювання ПДВ-реєстрації відбувається в інший день, ніж останній день календарного місяця, то останній звітний період буде укороченим.

Останню ПДВ декларацію подають — протягом 20 календарних днів, наступних за останнім календарним днем місяця, у якому відбулося ПДВ-анулювання

Останню ПДВ-декларацію подають у стандартні строки — як звичайну декларацію. Тобто протягом 20 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного місяця, у якому відбулося ПДВ-анулювання.

Все про ПДВ

Лекція 1. ПДВ-реєстрація

Наприклад, ПДВ-реєстрація анульована 16 травня 2023 року. Граничний строк подання ПДВ-декларації за період з 01 травня 2023 року по 16 травня 2023 року — 20 червня 2023 року.

ПДВ за останньою декларацією сплачують — протягом 10 календарних днів після подання (тобто до 30 червня включно)

За фінальною декларацією ПДВ має бути сплачений теж у стандартні строки — протягом 10 календарних днів після подання декларації (тобто до 30 червня включно).

Умовні ПЗ відображають у рядках 4.1, 4.2 та/або 4.3 останньої ПДВ-декларації

Умовні податкові зобов'язання відображають у рядках 4.1, 4.2 або 4.3 останньої ПДВ-декларації. Причому якщо на дату її подання умовні податкові накладні не зареєстровані в Єдиному реєстрі, відомості про них зазначаємо в таблиці 1.1 додатка Д1 до такої ПДВ-декларації.

Фрагмент останньої ПДВ-декларації

X	Відмітка про подання за останній звітний (податковий) період у разі анулювання реєстрації платником податку
---	---

І не забудьте поставити позначку в спеціальному полі заключної частини ПДВ-декларації про те, що звітуєте за останній звітний період.

ПОДАТКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ДО СПЛАТИ

ПЗ за фінальною ПДВ-декларацією (ряд. 18) — перерахує з ПДВ-рахунку платника до бюджету Казначейство — не пізніше граничного строку для самостійної сплати ПЗ

Якщо за підсумками фінальної ПДВ-декларації виникають зобов'язання до сплати, тоді Казначейство перерахує їх до бюджету з електронного рахунку платника не пізніше граничного строку, встановленого для самостійної сплати податкових зобов'язань.

Платник має забезпечити наявність коштів на ПДВ-рахунку

Все про ПДВ

Лекція 1. ПДВ-реєстрація

Для цього платникові необхідно забезпечити наявність коштів на електронному рахунку. Якщо залишок коштів на ПДВ-рахунку недостатній, то його не закриють доти, доки платник не поповнить рахунок і не будуть сплачені задекларовані податкові зобов'язання.

Поповнити електронний рахунок можливо, навіть якщо платник втратив ПДВ-статус (п. 184.8 ПКУ)

Причому закинути кошти на електронний ПДВ-рахунок треба, навіть якщо платник уже втратив свій ПДВ-статус.

Залишок коштів з електронного ПДВ-рахунку Казначейство перерахує в повному обсязі до бюджету

А ось у зворотній ситуації, коли після розрахунків з бюджетом на електронному ПДВ-рахунку залишаються грошові кошти, залишок таких коштів Казначейство перерахує в повному обсязі до бюджету. І вони будуть обліковуватися в інтегрованій картці платника.

Повернути кошти з бюджету — у порядку, передбаченому п. 43.4 ПКУ

Далі їх можна повернути з бюджету в загальному порядку на підставі заяви в довільній формі на повернення цих коштів на поточний рахунок платника в банку.

БЮДЖЕТНЕ ВІДШКОДУВАННЯ

Заявлене бюджетне відшкодування (ряд. 20.2) нададуть незалежно від ПДВ-статусу на дату його отримання (п. 184.9 ПКУ)

Якщо за результатами фінальної ПДВ-декларації експлатник ПДВ заявив бюджетне відшкодування, то таке відшкодування буде надано протягом строків, визначених Податковим кодексом. При цьому не має значення, залишається особа зареєстрованою як платник ПДВ на дату отримання бюджетного відшкодування чи ні.

ВІД'ЄМНИЙ ЗАЛИШОК

Від'ємне значення (ряд. 21), яке не можна заявити як бюджетне відшкодування, — згорить

А ось із залишком від'ємного значення за підсумками фінальної декларації не все так райдужно. Річ у тому, що механізм повернення мінусу відсутній.

Заявити від'ємне значення до бюджетного відшкодування можна за умови, що:
1) ПК оплачений та **2)** сума мінусу не виходить за межі регліміту

Адже повернути від'ємний ПДВ можна, тільки якщо заявити його до бюджетного відшкодування. Проте тут мають бути виконані дві умови: **перша** — податковий кредит має бути оплачений та **друга** — сума мінусу не повинна виходити за межі ліміту реєстрації. Та частина від'ємного значення, за якою бюджетне відшкодування заявити не вийде, просто згорить.

ДОЛЯ ПДВ-РАХУНКУ

ПДВ-розреєстрація — підстава для закриття електронного ПДВ-рахунку

Анулювання ПДВ-реєстрації є підставою для закриття електронного ПДВ-рахунку.

ПДВ-рахунок закриє Казначейство на підставі реєстрів від податківців

Причому для цього платнику робити нічого не потрібно. Все зробить самостійно Казначейство на підставі реєстрів, отриманих від податківців.

Закриють ПДВ-рахунок після того, як будуть погашені ПЗ за фінальною ПДВ-декларацією

Строків, протягом яких має бути закритий електронний рахунок, не встановлено. Але, судячи з усього, закриють такий ПДВ-рахунок після того, як платник перерахує на нього кошти для погашення задекларованих податкових зобов'язань. Зокрема, за результатами останнього податкового періоду. Тобто за фінальною ПДВ-декларацією.

ВИСНОВКИ

- ✓ При анулюванні ПДВ-статусу визначають умовні ПЗ. Під оподаткування потрапляють активи, які на момент такої розреєстрації не були використані в оподатковуваних операціях у межах господарської діяльності, та за умови, що вхідний ПДВ за ними був включений до складу ПК.
- ✓ День анулювання є останнім днем, коли можна складати та реєструвати ПН/РК. Після цієї дати зареєструвати їх не вийде, навіть якщо граничні строки реєстрації ще не спливали.
- ✓ При анулюванні ПДВ-реєстрації останній звітний період розпочинається з дня, наступного за останнім днем попереднього звітного місяця, і закінчується днем такого анулювання.
- ✓ Якщо не можна заявити бюджетне відшкодування на всю суму від'ємного значення (ряд. 21) — воно не оплачене та/або виходить за межі регліміту — такий мінус просто згорить

Ну а тепер — час підбити підсумки.

При анулюванні ПДВ-статусу платник має визначити умовні податкові зобов'язання. Під оподаткування потрапляють активи, які на момент ПДВ-розреєстрації, по-перше, не були використані в оподатковуваних операціях у межах господарської діяльності, та, по-друге, за умови, що вхідний ПДВ за ними був віднесений до складу податкового кредиту.

День анулювання є останнім днем, коли можна складати та реєструвати податкові накладні та розрахунки коригування. Після цієї дати зареєструвати їх не вийде. Навіть якщо граничні строки реєстрації ще не спливали.

При анулюванні ПДВ-реєстрації останнім звітним періодом є період, який розпочинається з дня, що настає за останнім днем попереднього звітного місяця, і закінчується днем такого анулювання.

Якщо немає підстав заявити бюджетне відшкодування на всю суму від'ємного значення — воно не оплачене або виходить за межі реєстраційного ліміту, то з ним доведеться попроситися — такий мінус просто згорить.

На наступній лекції розглянемо податкові зобов'язання з ПДВ

Про ПДВ-реєстрацію та її анулювання все.

Чекаю вас на наступній лекції, де ми під мікроскопом розглянемо податкові зобов'язання з ПДВ.

До зустрічі.